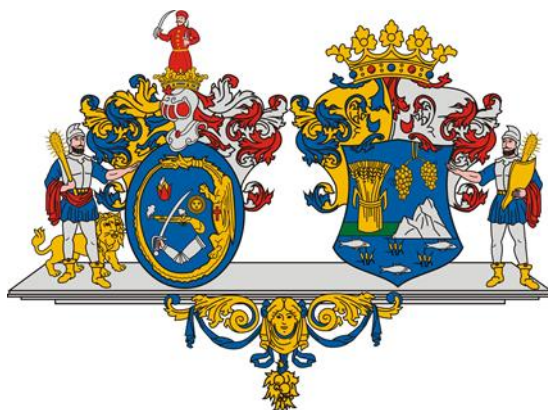

EFOP-1.6.3-17 kódszámú felhívásra „Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan Hajdú-Bihar megyében”

Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Megyei Esélyteremtő Paktum

Debrecen, 2021. március 25.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

I.	Hajdú-Bihar megye Szolgáltatási Út Térképének összefoglalója.....	5
1.	Hajdú-Bihar megye bemutatása, helyzetelemzés, felzárkózási mutatók.....	5
2.	A SZÚT által vizsgált felzárkózási területek	9
2.1.	Lakhatás, közszolgáltatás, infrastruktúra	9
2.2.	Oktatás, képzés.....	9
2.3.	Foglalkoztatás.....	9
2.4.	Egészségügyi ellátás elérhetősége	9
2.5.	Szociális ellátás elérhetősége	10
3.	A Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum és a munkacsoportok munkája, eredményei	10
II.	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek	14
1.	Lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés, szegregált településrészen élők problémái.	14
2.	Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata, közbiztonság.	21
3.	Megyei területi egyenlőtlenségek beazonosítása Hajdú-Bihar megye településein, foglalkoztatás, közfoglalkoztatás, gazdaság és vállalkozásfejlesztés, munkaerő-piaci helyzet javítása.....	27
4.	Megyei területi egyenlőtlenségek beazonosítása Hajdú-Bihar megye településein, nők munkaerő-piaci esélyeinek javítása, családtervezés segítése.....	33
III.	Oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek	39
1.	Közoktatás, tehetséggondozás, felnőttképzés, felnőttoktatás	39
2.	Gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, gyerekek jogai.....	46
IV.	Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek	51
V.	A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek	57
VI.	A felzárkózási területek vizsgálata	61
VII.	A bevonás, szemléletformálás és a diszkriminációs jelenségek elleni küzdelem	64
1.	A bevonás	64
2.	Szemléletformálás	65
3.	A diszkriminációs jelenségek elleni küzdelem	67
VIII.	Lokális és Horizontális felzárkózási folyamatok	70
1.	A megyében végrehajtásra kerülő fejlesztési programok áttekintése és azokban a felzárkózási szempontok lokális és horizontális érvényesítése.	70
2.	A beavatkozásnak köszönhetően legalább 1 program által a felzárkózási célok hangsúlyosabbá válnak.	88

IX. Fenntarthatóság, eredmények hasznosulása.....	89
1. Fenntarthatóság	89
2. Az eredmények hasznosulása.....	89
X. A felzárkózást segítő jó gyakorlatok.....	90
1. A felzárkózást segítő jó gyakorlat fogalma	90
2. A jó gyakorlatok jelentősége	90
3. Jó gyakorlat kisfilm készítése.....	91
1. számú melléklet.....	93

Vezetői összefoglaló

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 2017. szeptember 15-én nyújtott be támogatási kérelmet az EFOP-1.6.3-17 kódszámú felhívásra „Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan Hajdú-Bihar megyében” címen, melyet a 151/2017. (X. 27.) MÖK határozatával hagyott jóvá. A támogatási szerződés 2017. december 14-én lépett hatályba, a projekt azonosító száma: EFOP-1.6.3-17-2017-00018. A pályázat 56.725.745 Ft támogatásban részesült. A projekt megvalósításának kezdési időpontja 2018. január 1 napja volt.

A projekt eredményeképpen a Megyei Felzárkózási Fórum 2020. december 10-én elfogadta Hajdú-Bihar megye Szolgáltatási Út Térképét, a továbbiakban: (SZÚT), amelynek középpontjában a helyi szinten hiányzó szolgáltatások feltárása, illetve azokra meghatározott megoldási javaslatok állnak.

A Hajdú-Bihar megyében meglévő szolgáltatások lakossági elérésének vizsgálatára, kiemelten a helyi szinten hiányzó szolgáltatások és annak megoldási javaslatainak beazonosítására a Fórumok, a munkacsoportülések, valamint a Helyi Esélyegyenlőségi Programok és Járási Esélyteremtő Programtervek, egyéb szakmai szervezetekkel történő egyeztetések és a rendelkezésre álló megyei statisztikai adatok elemzése alapján került sor.

A SZÚT elkészítésénél beazonosításra kerültek olyan helyi szinten jelentkező problémák, amelyek túlmutatnak az adott településen, ezért megyei szintű megoldásokra van szükség.

A projekt másik kiemelt stratégiai dokumentuma a Megyei Esélyteremtő Paktum, a továbbiakban: (MEP), amely olyan, a Szolgáltatási Út Térképen alapuló együttműködések gyűjteménye, amely a helyi szereplőknél rendelkezésre álló eszközök, szolgáltatások, intézmények stb. felhasználásával megoldásokat nyújt a települési szinten jelentkező hiányok ellátására.

A Paktum javaslatokat fogalmaz meg a beazonosított felzárkózási problémák megoldására, a konkrét együttműködésben résztvevő szervezetek és felelősök további egyeztetések után kerülnek megnevezésre.

A dokumentum elsősorban a projekt keretében együttműködő és a már meglévő erőforrásokra építi a későbbi megvalósítás partnereinek meghatározását. A külső forrásból megvalósítható intézkedéseket külön táblázat tartalmazza.

A Megyei Esélyteremtő Paktumot a Megyei Felzárkózási Fórum fogadja el.

I. Hajdú-Bihar megye Szolgáltatási Út Térképének összefoglalója

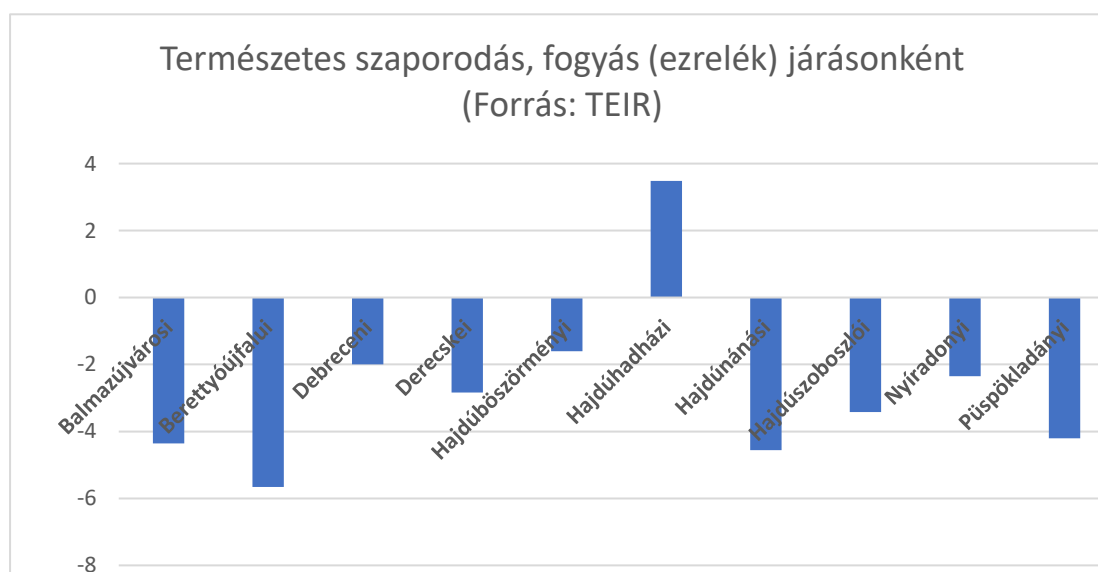
1. Hajdú-Bihar megye bemutatása, helyzetelemzés, felzárkózási mutatók

Földrajzi elhelyezkedés, demográfia

Hajdú-Bihar megye hazánk keleti felén található, az Észak-alföldi régióban. A megye területe 620.858 hektár, 2019. januári lakónépesség száma (az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma) 527.989 fő, ebből férfi 254.184 fő, nő 273.805 fő, 0,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.

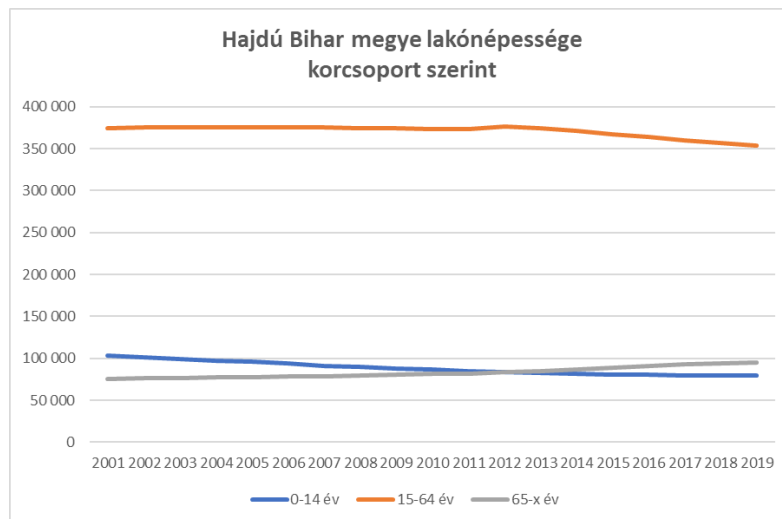
Népmozgalmi események (Forrás: TEIR)					
Időszak		Házasság kötés	Élve születés	Halálozás	Természetes szaporodás, ill. fogyás (-)
Száma					
2019.	I. negyedév	351	1 282	1 931	-649
	I. félév	1 351	2 503	3 501	-998
	I–III. negyedév	2 835	3 950	5 063	-1 113
	I–IV. negyedév	3 600	5 350	6 700	-1 350
2020.	I. negyedév	733	1 362	1 689	-327

2020. I. negyedévében összesen 1362 gyermek jött a világra, és 1689 fő hunyt el. Az élve születések száma 6,2%-kal több, a halálozásoké 13%-kal kevesebb volt, mint 2019. azonos időszakában. A születések és a halálozások egyenlegeként kialakult természetes fogyás 327 fővel csökkentette a megye lakónépességét, ez a veszteség 50%-kal – az országos átlagnál nagyobb mértékben – maradt el a 2019. I. negyedévitől. A természetes fogyás népességre vetített 2,5 ezrelékes megyei értéke kedvezőbb volt az országos átlagnál (5,1 ezrelék). Hajdú-Bihar megye járásai közül csak a Hajdúhadházi járásnál volt növekedés.

A megyében az utóbbi időszakban a házasságkötések száma több mint kétszeresére emelkedett: 2020. január–márciusában 733 házasságot anyakönyveztek, 109%-kal (382-vel) többet, mint egy évvel korábban. A házasságkötések alakulásában nem éreztették hatásukat a koronavírus okozta járvány megfékezésére hozott korlátozó intézkedések.

Hajdú-Bihar megyében a férfiak és a nők esetében is hosszabb a várható átlag életkor az országos átlagnál. Magyarországon és Hajdú-Bihar megyében is emelkedő tendencia figyelhető meg a várható életkort tekintve.

A megye lakónépességének száma a 2001-es népszámlálás óta gyorsuló ütemben csökken. 2001–2011. között folytatódott a népesség öregedése, és tovább emelkedett a nők népességen belüli aránya. 2012. évtől a fiatalok és a gyermekkorúak aránya csökkent, az időskorúaké nőtt.

Országosan kiemelt feladat a népességfogyás megállítása, ebben a megyei önkormányzatok koordináló szerepvállalása adhat segítséget. Egy átfogó nemzeti népesedési stratégia mellett megyei szintű program kialakítása is szükséges.

Népesség iskolai végzettsége

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a 15 éves és annál idősebb népességből a legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzők aránya a megyében - a tíz évvel ezelőtti adatokhoz képest - 7,4 %-kal javult, 93,4 százalékra emelkedett.

A megyében több olyan 5-6, 7-8 évfolyam elvégzését támogató programelem valósult meg, ami jelentősen segítette a fenti eredmény elérését, ezen programok folytatása továbbra is igényként jelenik meg. A népesség iskolázottsági szintje a városokban a legmagasabb, a községekben a legkisebb.

Népességmegtartó képesség

A népességmegtartó képesség egyik tényezője az ellátó képesség, azaz, hogy mennyire képes a település a lakosság igényeinek kielégítésére, megfelelő életkörülmények biztosítására. Ide tartoznak az infrastrukturális adottságok, a különböző szolgáltatások.

A népességmegtartó képesség szintén nagyon fontos alapja a közösségben élők szerepvállalásának, a falvakban élők ragaszkodásának, érzelmi kötődésének, identitás tudatának, mely a migrációs hajlandóságot is nagymértékben befolyásolja.

A települési önkormányzatok feladata a problémák, a célok és ebből következően a tevékenységek meghatározása, melynek mindenképpen alulról jövő kezdeményezésnek kell lennie az adottságokhoz igazodva, a település lakosai igényeinek figyelembevételével, véleményének kikérésével.

Egy település fejlettségi színvonala és a népesség számának változása között nincs feltétlenül szoros kapcsolat. Ez jelentheti azt, hogy egy elmaradottnak minősülő település népessége is növekedhet az olcsó megélhetés érdekében a városokat, fejlődő falvakat elhagyni kényszerülő szegény családok betelepülése révén.

A népesség számának növekedése nem jár együtt ezen települések fejlődésével. Ennél fogva az sem jelenthető ki határozottan, hogy egy adott település népességmegtartó-képességét befolyásolja annak fejlettségi színvonala.

Az eddigi vizsgálatok alapján az alábbi fontosabb népesség megtartó tényezőket lehet beazonosítani:

Gazdasági tényezők:

- munkahely, foglalkoztatottság mértéke,
- jövedelmi helyzet,
- települési infrastruktúra minősége (megközelíthetőség, utak, járdák minősége),
- település fejlődési lehetősége,
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége (tömegközlekedés, kereskedelem),
- ingatlan ára.

Szociális-társadalmi tényezők:

- egészségügyi ellátás színvonala, elérhetősége,
- szociális ellátás színvonala, elérhetősége,
- közbiztonság mértéke,
- iskolázási feltételek,
- kulturális, művelődési lehetőségek,
- városok közelsége.

Nemzetiségek megoszlása

A megyei népesség legnagyobb létszámú (18 ezer fős) kisebbségi csoportját a romák alkották 2011-es népszámlálásnál, akik a megye népességéből 3,4 százalékos részarányt képviseltek és számuk 2001-hez képest 1,6-szorosára növekedett. A nemzetiséghez tartozást vállalók mellett a nemzetiségi nyelvet anyanyelvként már jóval kisebb részben jelölték meg a válaszadók: a roma nemzetiségűek 17 százaléka, a románok 41 százaléka, a németek 28 százaléka.

A romáknak 62 településen, a románoknak Pocsajban, Mezősason, Mezőpeterden, Létavértesen, Körösszegapátiban, Körösszakálban, Debrecenben, Biharkeresztesen, Berekböszörményben és Bedőben jött létre képviselőtestülete. Német nemzetiségi önkormányzat pedig Debrecenben, Balmazújvárosban és Hajdúszoboszlón alakult meg.

A 2019. október 13-i nemzetiségi választáson 15.290-en regisztrálták magukat roma nemzetiségi választóként.

Hajdú-Bihar megye felzárkózási mutatói

A 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján a kedvezményezett települések között a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett megyei települések száma a megye 82 településéből 47 település (57%), jelentős munkanélküliséggel sújtott települések 40 település (48%), mindkét szempontból kedvezményezett 30 település (36%). A mindkét szempontból kedvezményezett települések mindegyikében található szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett településrész.

Mindkét szempontból kedvezményezett, szegregátummal rendelkező települések járásonként (KSH, 2011)

Járás neve	Járás település száma	Mindkét szempontból kedvezményezett települések aránya járásban	Szegregátummal rendelkező települések száma a járásban
Balmazújvárosi	5	20%	4
Berettyóújfalui	25	44%	8
Debreceni	2	0%	2
Derecskei	13	30%	11
Hajdúböszörményi	2	0%	2
Hajdúhadházi	3	33%	2
Hajdúnánási	6	0%	1
Hajdúszoboszlói	5	20%	3
Nyíradonyi	9	66%	9
Püspökladányi	12	50%	8

Szegregátumok száma a megyében

A 2011. évi népszámlálás és a KSH adatai alapján Hajdú-Bihar megye 82 településből 50-ben található szegregátum, 5 településen pedig szegregációval veszélyeztetett településrész.

A HEP-ekben összesen 76 szegregátum és 22 szegregációval veszélyeztetett településrész került megnevezésre. A megye valamennyi városában, a nagyközségek 80%-ban, a községek több mint 50%-ban van jelen szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett településrész.

A 2000 főt meghaladó szegregátumokban élők száma a Helyi Esélyegyenlőségi Program adatai alapján három település esetén releváns (Hajdúhadház, Hajdúböszörmény és Nyíradony).

Szegregátumok számának megjelenése a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban (Forrás: HEP)

Település neve:	Szegregátumok száma:	Szegregációval érintett lakosság szám (fő):
<i>Balmazújváros</i>	3	1543
<i>Berettyóújfalu</i>	2	75
<i>Biharkeresztes</i>	1	280
<i>Bojt</i>	1	99
<i>Derecske</i>	3	858

Egyek	3	642
Hajdúböszörmény	4	2851
Hajdúdorog	3	695
Hajdúhadház	8	4182
Hajdúszovát	3	1164
Kaba	3	475
Komádi	2	641
Létavértes	1	900
Nagyrábé	2	176
Nyíradony	3	2560
Püspökladány	3	531
Sáránd	1	347
Tiszacsege	2	1026

2. A SZÚT által vizsgált felzárkózási területek

2.1. Lakhatás, közszolgáltatás, infrastruktúra

- lakhatási körülmények,
- közműellátottság (szennyvízcsatorna, csapadékcatorna, ivóvíz),
- közúthálózat (útfejlesztések, magasabb hálózati rangú utak fejlesztés a megyét érintően, határmenti közlekedésfejlesztés, kerékpárút fejlesztések, belterületi utak, járdák),
- tömegközlekedés (autóbusz közlekedés, vasúti közlekedés),
- villamos energia szolgáltatások.

2.2. Oktatás, képzés

- általános iskolai oktatás (HH, HHH megyei mutatók, iskolai lemorzsolódás, szaktantárgyi ellátottság, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, magántanulók),
- óvodai nevelés (intézmény fenntartói típusok, férőhiány, pedagógus hiány, gyógypedagógiai szolgáltatások),
- középiskolai oktatás (korai iskolaelhagyás),
- szakképzés, felnőttképzés, felnőttoktatás.

2.3. Foglalkoztatás

- Befektetés-ösztönzési Stratégia és Megyei Foglalkoztatási Stratégia,
- álláskereső,
- a munkaerőigények alakulása,
- közfoglalkoztatás.

2.4. Egészségügyi ellátás elérhetősége

- háziorvosi szolgáltatás,
- fogorvosi ellátás,
- otthoni szakápolás,
- otthoni hospice,

- védőnői ellátás,
- iskolaorvosi ellátás,
- családvédelmi szolgálat,
- közfinanszírozott járó betegellátás,
- gyógyszerügyi ellátás,
- egészségügyi szűrő programok (emlőszűrés, méhnyak szűrés, vastagbélvizsgálat).

2.5. Szociális ellátás elérhetősége

- alapellátás (*jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, házi segítségnyújtás, nappali ellátás, étkeztetés, falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, családsegítés*),
- bölcsődei nevelés,
- szakellátás (*bentlakásos idősok otthona, szenvedélybetegség, szakemberhiány*).

3. A Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum és a munkacsoportok munkája, eredményei

Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum megalakulása

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a pályázat megvalósítása során évente 2 alkalommal Megyei Felzárkózási Fórumokat szervezett, a teljes projektidőszak alatt (2018.01.01-2021.03.01.) összesen 6 alkalommal. Az évente két alkalommal ülésező fórum feladata, hogy feltárja a hátrányos helyzetű célcsoportokkal kapcsolatban felmerülő problémák teljes körét a megyében. A helyi szinten hiányzó szolgáltatásokat az úgynevezett Szolgáltatási Út Térképben foglalják össze, amely tartalmazza a megoldási javaslatokat is.

2018. május 16-án megalakult a Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum. A Felhívás alapján a Megyei Felzárkózási Fórum tagjai Hajdú-Bihar megyében:

- Hajdúhadház Város Önkormányzata,
- Kaba Város Önkormányzata,
- Komádi Városi Önkormányzat,
- Csökmő Nagyközség Önkormányzata,
- Egyek Nagyközség Önkormányzata,
- Nagyrábéi Nagyközségi Önkormányzat,
- Újléta Község Önkormányzata,
- Fülöp Község Önkormányzata,
- Szerep Községi Önkormányzat,
- Hajdú-Bihar Megyei Cigány Területi Nemzetiségi Önkormányzat,
- Hajdúszoboszlói Roma Nemzetiségi Önkormányzat,
- Földesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat,
- Sáp Község Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat,
- Debreceni Egyetem Különlleges Orvos-és Mentőcsoport Egyesület,
- Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete,

- Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete,
- Napfényes Támogató Szociális Egyesület,
- Forrás Lelki Segítők Egyesülete,
- Tiszántúli Református Egyházkerület,
- Debrecen- Nyíregyházi Egyházmegye,
- Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.,
- Debreceni Hulladék Közszolgáltató Nonprofit Kft.,
- Hajdú-Bihar megyei Foglalkoztatási Paktum Szervezete,
- FAG Magyarország Ipari Kft.,
- Tranzit-Ker Zrt.,
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal (a Fórum munkájában a Foglalkoztatási Főosztály, mint a foglalkoztatási szakterület, továbbá a Népegészségügyi Főosztály, mint a népegészségügyi szakterület képviselője útján vesz részt) ,
- Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság,
- Debreceni Szakképzési Centrum,
- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum,
- Debreceni Tankerületi Központ,
- Berettyóújfalui Tankerületi Központ,
- Hajdúböszörményi Tankerületi Központ,
- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége (később Társadalmi Esélyteremtési Főosztály),
- Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Fejlesztési, Tervezési és Stratégiai Bizottság,
- Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Jogi, Ügyrendi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága.

Állandó meghívottak:

- Egyenlő Bánásmód Hatóság,
- EMMI Szociális Ügyekért és Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság,
- Hajdú-Bihar Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház,
- Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitányság.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 2018. június 11-i dátummal a Fórum minden tagjával együttműködési megállapodást kötött (1. számú melléklet), melyben a felek rögzítették, hogy jelen együttműködési megállapodás aláírásával a Fórum partnerséget nem csupán a projekt megvalósítása érdekében kívánják létrehozni, hanem azon felismerés által vezérelve, hogy a megye hátrányos helyzetű célcsoportjait érintő esélyegyenlőségi problémák megoldására csak többszereplős együttműködéssel lehet megfelelő választ találni és csak közös erőfeszítéssel lehet olyan programokat, cselekvési terveket kidolgozni és megvalósítani, mely a felzárkózásukat szolgálja.

A szakmai tervben meghatározott felzárkózási fórumok témakörei egyben a munkacsoportok tematikáját is meghatározták, ezért ezen területek vizsgálata a munkacsoportok ülésein is megjelent.

Megyei felzárkózási fórumok témakörei:

- ✓ szegregált élethelyzetek, marginalizált csoportok,
- ✓ szociális alapszolgáltatások - személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások,
- ✓ szegénység és társadalmi kirekesztődés,
- ✓ gyermekek jogai, gyermekjóléti alapellátás,
- ✓ munkaerő piaci körkép, pályakezdők, védett korú munkavállalók lehetőségei,
- ✓ nők kedvezőtlen helyzete,
- ✓ nők a munkaerő-piacon,
- ✓ idősök világa,
- ✓ idősök aktivizálásának lehetőségei, generációk közötti távolság csökkentése,
- ✓ fogyatékossgal élő személyek problémái,
- ✓ fogyatékossgal élők lehetőségei.

Munkacsoportok

A Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum első ülésén megalakultak a munkacsoportok.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a Fórum mellett 4 Megyei Munkacsoportot kívánt működtetni, amelyek összehívására a projektidőszak alatt 12 alkalommal kerül sor. A tematikus munkacsoport ülések a megye különböző településein kerültek megszervezésre.

4 munkacsoport kialakítására került sor: Területfejlesztési munkacsoport, Oktatás és képzési munkacsoport, Egészségügyi és szociális munkacsoport, valamint Felzárkózási munkacsoport.

A tematikus munkacsoportok célja a szolgáltatási hiányok kiküszöbölését segítő együttműködési lehetőségek feltérképezése és megoldási javaslatok megfogalmazása a Fórum részére. A munkacsoportok tagjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok közül a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportok (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősök, fogyatékkal élők) körülményeivel, problémáival foglalkoznak, a beavatkozási területek dimenzióiban.

A tematikus munkacsoport ülések tagjai a célcsoportok vonatkozásában szakmai tapasztalattal és / - vagy érintettséggel rendelkeznek. Az összejövetelekre meghívást kaptak az adott témában speciális szakmai ismeretekkel rendelkező, a célcsoporttal régóta kapcsolatban lévő, vagy tapasztalati szakértőként résztvevő külső személyek is.

Az ülésre meghívást kaptak azon projektek képviselői is, akik az adott területen végeznek megvalósítást.

A munkacsoportüléseken a résztvevők tájékoztatást kaptak a projekt céljáról és az adott területen felmerülő, eddig beazonosított hiányokról.

A munkacsoportok résztvevői aktív szerepet vállaltak az adott témák feldolgozásánál, ezáltal erősödött a partnerség, valamint új együttműködések születtek a megyei önkormányzat és a résztvevő szervezetek között.

A munkacsoportok összesen 58 felzárkózáshoz kapcsolódó szolgáltatási hiányt, problémát tártak fel, melyeket a Fórum áttekintett és elfogadott.

Ezek a beazonosított hiányok és problémák kerültek részletes kidolgozásra a MEP-ben.

II. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek

1. Lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés, szegregált településrészen élők problémái.

A Területfejlesztési munkacsoport I. ülésének témakörei és résztvevői:

I. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ a mélyszegénységben élők problémái (jövedelmi egyenlőtlenségek, munkanélküliség, eladósodottság, közösségi együttélés jellemzői), ❖ a szegénység felszámolásának lehetőségei (a foglalkoztatás aktivitásának erősítését szolgáló eszközök, szegénység újra termelődésének megakadályozását segítő programok), ❖ lakhatási problémák (lakhatási körülmények, rezsifizetés nehézségei, bérlakás-állomány, szociális lakhatás, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok, lakhatást segítő támogatások, háztartásnagyság), ❖ a szegregáció (szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai, kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, vadtelepek felszámolására irányuló fejlesztések), ❖ infrastruktúra (tömegközlekedés, csatornahálózat, vízhálózat, elektromos hálózat), 	<ul style="list-style-type: none"> - Csoda-Család Jóléti és Szociális Egyesület, - Sáránd Önkormányzat, - Add a kezed Püspökladányi Nagycsaládosok Egyesülete, - Napfényes Támogató Szociális Egyesület, - HAJDÚ GONDOSKODÓ Szervező, Ellátó Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, - Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete, - Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete, - Hajdú-Bihar Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, - Magyar Máltai Szeretetszolgálat Debreceni Máltai Csoport, - Wáli István Református Cigány Szakkollégium, - Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium, - KSH megyei képviselete, - Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigány Misszió, - Roma Láng Egyesület, - Segítő Összefogás Sárrétért Egyesület.

A Területfejlesztési munkacsoport tagjai által, valamint statisztikai adatok és egyéb információk begyűjtése alapján megfogalmazott problémák, szolgáltatási hiányok és azokra megfogalmazott megoldási és fejlesztési javaslatok a SZÚT-ban:

Lakhatás, szegregáció, infrastruktúra, mélyszegénységben élők problémái, szegénység felszámolásának lehetőségei

Ssz.	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
I/1.	kevés a szociális bérlakások száma	nagy igény van szociális bérlakásra, csak kevesen jutnak hozzá, ezzel szemben sok a nem lakott ingatlan a településeken, amelyeket ki lehetne használni	az önkormányzatok lehetőségük szerint kedvezményesen helyben vásárolhassanak vagy újíthassanak fel a rendelkezésre álló ingatlanokat (kedvezményes banki hitelek, állami támogatások ingatlanvásárlásra), a bankok és az önkormányzatok közötti együttműködés erősítése
I/2.	magas az elhanyagolt ingatlanok száma	nő azon lelakott ingatlanok száma, amelyet szociális kedvezmény igénybevételével vásároltak	a szociális kedvezménnyel vásárolt ingatlanok állagmegóvásának támogatása, ellenőrzési módszer kidolgozása
I/3.	nincs pontos adatbázis a megyében a szegregátumokról	egy megyei szegregációs térképpel fel lehetne mérni a szegregátumokban jelentkező szolgáltatási hiányokat	a szegregáció felszámolására kiírt pályázatok nyomon követése, azok pozitív hatásainak népszerűsítése, a szegregációval érintett vagy veszélyeztetett területek szolgáltatáshiányainak további beazonosítása, önkormányzati vezetés motiválása a szegregátumok felszámolására
I/4.	magas az alkohol és drogfogyasztók száma	a szegregátumokban jelen lévő alkohol és drogfogyasztás nagymértékű elterjedésére szükséges kidolgozni egy hosszútávú stratégiát	szemléletformáló kampány szükséges azon személyek bevonásával, akik már felépültek hasonló helyzetből, jó gyakorlatok népszerűsítése a témában, helyi szintű anonim klubok és öntevékeny csoportok létrehozásának segítése, ezen a területen tevékenységet ellátó civil és egyházi szervezetek támogatása
I/5.	internet függőség elterjedése	az internet függőség elterjedése elleni fellépés a mélyszegénységben élő, elsősorban gyermekek körében	szemléletformáló kampányok indítása az internetfüggőség visszaszorítására, jó gyakorlatok népszerűsítése a témában, civil szervezetek bevonása

I/6.	alacsony mértékű a nemzetiségi önkormányzatok társadalmi szerepvállalása	a cigány lakosság érdekképviselete a társadalmi létszámuknak megfelelően nem kellően hatékony, így szolgáltatásokhoz való hozzáférése is alacsony	hatékonyabb képviselet előmozdítása, szemléletformáló tréning a területi és helyi cigány nemzetiségi önkormányzat vezetői részére
I/7.	hiányzik a megyei önkéntes szervezetek koordinációja	a megyében működő önkéntes szervezetek összehangolása hiányos, a településeknek és civil szervezeteknek nincs információjuk arról, hogy milyen lehetőségeket, szolgáltatásokat vehetnek igénybe más szervezetektől	adatbázis készítése és elérhetővé tétele arról, hogy melyik szervezet, hol és milyen szolgáltatást tud biztosítani az önkénteseik által
I/8.	hiányos az adományozással foglalkozó szervezetek munkájának összehangolása, megyei szintű koordinációja	az adományozás megyei koordinációjának felülvizsgálatával bővíthető az adományokhoz való hozzáférés	adományozási akciók elősegítése, helyi döntéshozók motiválása valamennyi megyei település bevonásával, társadalmi szerepvállalás erősítése
I/9.	sok településen rossz a belterületi utak állapota	belterületi utak minőségének javításával növelhető a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása	a településen lévő belterületi utak minőségének felmérése, a megyében közfoglalkoztatás keretében útkarbantartással foglalkozó helyi önkormányzatok bevonása, pályázati kiírások nyomon követése
I/10.	a felzárkózást elősegítő hazai és EU-s projektek megyei szintű összehangolása hiányos	a hazai és EU-s projektek esetében az összehangolás hiányából fakad, hogy a pályázás nem kellően hatékony	a felzárkózást elősegítő hazai és EU-s projektek megyei szintű összehangolása, együttműködések kialakítása, éves konferencia szervezése, folyamatos egyeztetések erősíthetik a pályázatok eredményesebb megvalósítását

Lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés, szegregált településrészen élők problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból:

Ssz	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
I/6.	a cigány lakosság érdekképviselője a társadalmi létszámuknak megfelelően nem kellően hatékony	a cigány lakosság felzárkózást érintő problémái jelenjenek meg a döntéshozó testületek, szervezetek felé, növelni szükséges az információáramlás hatékonyságát	1-3 év	a közvetlen érintettektől konkrét információk kerülnek a döntéshozók felé az érdekképviselői szervezetek hatékonyabb működése által	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ cigány nemzetiségi önkormányzatok (helyi, megyei), ➤ civil szervezetek, ➤ érdekképviselői szervezetek.
I/7.	a megyében működő önkéntes szervezetek összehangolása hiányos, a településeknek és civil szervezeteknek hiányos információjuk van arról, hogy milyen lehetőségeket, szolgáltatásokat vehetnek igénybe más szervezetektől	civil szervezetek és egyházak szolgáltatásait tartalmazó adatbázis kialakítása és annak megismertetése a szervezetek és a helyi önkormányzatok között, együttműködések generálása a partnerek között	1-3 év	a megyében működő civil szervezetek szolgáltatásai elérhetővé válnak, így a szolgáltatások igénybevétele bővíthet, nőhet a hátrányos helyzetű lakosság szolgáltatáshoz való hozzáférése	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ Civil Információs Centrum (CIC), ➤ szolgáltatást nyújtó civil szervezetek, ➤ helyi önkormányzatok.
	az adományozás megyei koordinációjának felülvizsgálatával bővíthető az adományokhoz való hozzáférés	az adományozási folyamat és a karitatív szolgáltatások koordinálásával hatékonyabban biztosítható a hátrányos helyzetű lakosság adományokkal		nő az adományra szoruló adományokhoz való hozzáférése, növekszik az adományozásban érintettek száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ Magyar Vöröskereszt Megyei Szervezete, ➤ Máltai Szeretetszolgálat, ➤ karitatív szolgáltatással foglalkozó civil szervezetek,

I/8.		történő ellátása, felelős biztosítása, egy helyről történik a koordinálás, napi kapcsolat kiépítése az adományokat felajánlók és a rászorulóknak közötti hatékony kapcsolat növelése	1-3 év		➤ felajánló szervezetek, vállalkozások.
I/ 10.	a hazai és EU-s projektek esetében az összehangolás hiányából fakad, hogy a pályázás nem kellően hatékony	erősíteni a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat jelenlegi szerepét a projektek végrehajtásával kapcsolatban, szorosabb együttműködés kialakítása az Irányító Hatósággal, a hazai és EU-s projektek forrás felhasználásának hatékonyabbá tétele, a megvalósítás közben jelentkező problémák gyorsabb kezelése, a későbbi tervezési fázis támogatása, hiteles visszajelzés a projektek megvalósításáról és hasznosságáról	1-3 év	a megyében működő felzárkózási projektek szorosabb nyomon követésével és ellenőrzésével hatékonyabbá válik a projektek megvalósítása, így a felzárkózást érintő célcsoportok szolgáltatásokhoz való hozzáférése erősödik, a megvalósítás során felmerült akadályozó tényezők köre csökken	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ Irányító Hatóság, ➤ hazai és EU-s projektek megvalósítói.

Lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés, szegregált településrészen élők problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

	SZÚT - beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
I/1.	nagy igény van a szociális bérlakásra, azonban csak kevesen jutnak hozzá, ezzel szemben sok a nem lakott ingatlan a településeken, amelyeket ki lehetne használni	növelni szükséges a megyében a szociális bérlakások számát, biztosítani a hátrányos helyzetű lakosság lakhatását, a nem használt ingatlanok felmérése, ingatlan hasznosíthatóság növelése, kormányzati forrás igénylésével a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat koordinálásával javítható a megyei települések lakhatási mutatóit	1-5 év	nő a szociális bérlakást igénybe vevők száma, csökken a nem használt ingatlanok száma, a bérlakás program megyei szintű koordinálásával hatékonyabbá és átláthatóbbá válik a felhasznált állami forrás	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ Belügyminisztérium, ➤ helyi önkormányzatok,
I/2.	nő azon lelakott ingatlanok száma, amelyet szociális kedvezmény igénybevételével vásároltak	ellenőrzési rendszer kialakítása a szociális kedvezmény igénybevételével vásárolt ingatlanok körére, szankcionálás kialakítása	1-3 év	a szociális kedvezménytel vásárolt ingatlanok állagmegóvásának támogatása, ellenőrzési módszer kidolgozása	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ Belügyminisztérium, ➤ helyi önkormányzatok.
I/3.	egy megyei szegregációs térképpel fel lehetne mérni a szegregátumokban jelentkező szolgáltatási hiányokat	pontos információszerzés a megyében található szegregátumokban azonosítható szolgáltatási hiányokról	1-3 év	a pontos szolgáltatási hiány beazonosítása hatékonyabbá teszi a szolgáltatások elérhetőségét, célzottabbá válik a szegregátumban élőkre irányuló projektek megvalósítása	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ Belügyminisztérium, ➤ helyi önkormányzatok.

1/4.	a szegregátumokban jelen lévő alkohol és drogfogyasztás nagymértékű elterjedésére szükséges kidolgozni egy hosszú távú stratégiát	hosszútávú megyei mentálhigiénés stratégia kialakítása, amellyel csökkenthető a szegregátumokban élő szenvedélybetegek száma	1-5 év	csökken a szenvedélybetegek száma, nő a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedők száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ Debreceni Egyetem Mentálhigiénés Központja ➤ helyi önkormányzatok, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitányság, ➤ KEF-ek.
1/5.	az internet függőség elterjedése elleni fellépés a mélyszegénységben élő, elsősorban gyermekek körében	csökkenteni az internetfüggőséget, javítani a tudatos internethasználatot	1-5 év	több lesz a tudatos internethasználó, ami segíti a szolgáltatások igénybevételét	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ Debreceni Egyetem Mentálhigiénés Központja, ➤ helyi önkormányzatok.
1/9.	belterületi utak minőségének javításával növelhető a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása	a belterületi utak minőségének biztosítása, nyomon követése, jelzés a szakigazgatási szerv felé	1-5 év	a belterületi utak minőségének javítása növeli a szolgáltatásokhoz való hozzáférést	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ szakigazgatási szervek, ➤ helyi önkormányzatok.

2. Köszolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata, közbiztonság.

A Területfejlesztési munkacsoport II. ülésének témakörei és résztvevői:

II. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<p>❖ köszolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata (közlekedés, vízmű, gázszolgáltatás, villamos-energia szolgáltatás, hulladékkezelés, közút kezelés, egyéb szolgáltatások pl. sportprogramokhoz való hozzáférés, pozitív diszkrimináció alkalmazása, hátránykompenzáló szolgáltatások),</p> <p>❖ közbiztonság (jó gyakorlatok a közbiztonság területén, a közbiztonság növelésének lehetőségei, a nőket érő erőszak, családon belüli erőszak, időseket érintő bűncselekmények, etnikai konfliktusok).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hajdú-Bihar Megye és Debrecen, - Nyugdíjas Szervezeteinek Szövetsége, - MÁV Zrt. Pályavasúti Területi Igazgatóság, - SZGYF Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóság, - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, - Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitányság, - Tiszamenti Vízművek Zrt. Hajdú-Bihar Megyei Üzemigazgatóság, - Derecske Város Önkormányzata (ÁROP 1.A.3., EFOP-1.2.11-16 - Esély Otthon), - Nyíradony Város Önkormányzata (ÁROP 1.A.3., EFOP-1.2.11-16 - Esély Otthon), - Kaba Város Önkormányzata (EFOP-1.2.11-16 - Esély Otthon), - Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt., - Hajdúhadházi Család- és Gyermejjóléti Központ, - DEKOM, - Debreceni Szegényeket Támogató Alapítvány, - Hajdú-Bihar Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, - Magyar Közút Nonprofit Zrt. Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóság, - Hajdúhadházi Polgárőrség Szövetség, - KSH megyei képviselete, - Hajdú-Bihar Megyei Polgárőr Szövetség, - Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete, - Hajdúhadház Város Önkormányzata.

A Területfejlesztési munkacsoport tagjai által, valamint statisztikai adatok és egyéb információk begyűjtése alapján megfogalmazott problémák, szolgáltatási hiányok és azokra megfogalmazott megoldási és fejlesztési javaslatok a SZÚT-ban:

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata a fejlesztésre szoruló településeken, közbiztonság

	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
II/1.	gyakoriak a nagy összegű közszolgálati díjtartozások elsősorban a mélyszegénységben élőkénél, a szociális szolgáltatók későn érzékelik a problémát	a nagy összegű közszolgálati díjtartozás miatt korlátozódik a szolgáltatások igénybevétele	megelőző beavatkozás szükséges a nagy összegű tartozás felhalmozása előtt (jó példa az E-ON kártyás rendszere), a szolgáltatók és a szociális szféra szorosabb együttműködése szükséges
II/2.	az ingatlanszerzéssel kapcsolatos lakossági információk hiányosak	az ingatlan tulajdonjog változásakor gyakori a jogi ismeretek hiányosságából adódóan a nagy összegű közüzemi tartozások felhalmozása, az ingyenes jogi tanácsadást ezekben a témákban is szükséges biztosítani	ingatlan tulajdon jog átruházásnál tájékoztatni szükséges az új tulajdonost a szolgáltatások átírásáról a közüzemi tartozások átruházása miatt, ingyenes jogi segítségnyújtás koordinálása, tájékoztató kiadvány készítése
II/3.	tömegközlekedési szolgáltatások hiányosságai	a megye kisebb településeinél a tömegközlekedés megszervezése nem megfelelő mértékű, ami nehezíti a munkavállalást	éves szintű egyeztetés a szolgáltatókkal, nagy létszámot foglalkoztató munkaadókkal a helyi önkormányzati vezetők bevonásával
II/4.	vasúti szolgáltatás igény szerinti fejlesztése	vasúti tömegközlekedési szolgáltatáshoz való hozzáférés javítása	vasútállomások helyének települési szintű racionalizálása, a lakosság és az önkormányzatok bevonásával
II/5.	a nonprofit szervezetek kiadásai magasak	a nonprofit szervezeteket magas kiadási költségei akadályozzák a különféle szolgáltatások biztosítását	nonprofit szervezetek érdekérvényesítésének növelése, egyeztetés a megyében működő szolgáltatókkal, kedvezmények biztosítása

II/6.	közszolgáltatók és szakügyintézési szervek közötti információ hiány	az egyes közszolgáltatást nyújtó szervezetek, valamint az önkormányzatok és szakmai szervezetek helyi, térségi ügyintézői között sok esetben a hiányos kommunikáció miatt sérülhet a szolgáltatás minősége	megyei szintű koordináció az egyes közszolgáltatást nyújtó szervezetek között, valamint az önkormányzatok és szakmai szervezetek helyi, térségi és megyei szinten való kapcsolattartásának kidolgozása szükséges
II/7.	információ hiány és jogérvényesítés hiányosságai miatt nem eredményes a nőket és időseket ért bűncselekmények azonosítása	a kapcsolati erőszakban érintett nők és idős személyek kevés és hiányos információval rendelkeznek a jogaikkal kapcsolatban, a jogi segítségnyújtás elérhetőségének biztosítása hiányos	megyei szintű kampány a nőket és időseket ért erőszakkal szemben, média bevonása, nőikkel foglalkozó szervezetek megyei érdekképviseletének erősítése
II/8.	alacsony szintű a lakosság egy részének a biztonságérzete	a lakosság biztonságérzete elsősorban az idősek körében alacsony	a meglévő folyamatos szemléletformáló és közbiztonságot erősítő kampánysorozat folytatása és civil kezdeményezésű közbiztonság érzetet növelő programok indítása különösen a szegregátumokban; ahol nincs polgárőrség ott megyei szintű összehangolás erősítése, térfigyelő kamerarendszer alkalmazása, jó gyakorlatok népszerűsítése

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálatára és a közbiztonság problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
II/1.	a nagy összegű közszolgáltatási díjtartozás miatt korlátozódik a szolgáltatások igénybevétele	mérsékelni vagy megszüntetni a díjtartozást, a pénzügyi tudatosság és az adósságkezelés növelése, a probléma megyei szintű kezelése, helyi rendeletek támogatása	1-3 év	csökken az eladósodottak száma, nő a pénzügyi tudatosság	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ pénzügyi szervezetek.
II/2.	az ingatlan tulajdonjog változásakor gyakori a jogi ismeretek hiányosságából adódóan a nagy összegű közüzemi tartozások felhalmozása, az ingyenes jogi tanácsadást ezekben a témákban is szükséges biztosítani	biztosítani a lakosok jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférését, felhívni a figyelmet az ingatlan vásárlás jogi következményeire	1-3 év	csökken a közüzemi tartozások száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ közüzemi szolgáltatók, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek.
III/3.	a megye kisebb településeinél a tömegközlekedés megszervezése nem megfelelő mértékű, ami nehezíti a munkavállalást	a tömegközlekedés teljes körű elérése, egyeztetések rendszeressé tétele, a helyi önkormányzatok érdekképviselőinek növelése	1-3 év	a lakosok számára nő a tömegközlekedéshez való hozzáférés, ezáltal könnyebbé válik a munkavállalás	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ szolgáltatók, ➤ helyi önkormányzatok.
II/5.	a nonprofit szervezeteket magas kiadási költségei akadályozzák a	legyenek alacsonyabbak a nonprofit szervezetek kiadási költségei, növelni a nonprofit	1-3 év	a megtakarított kiadás a szolgáltatások további bővítését szolgálja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat,

	különbéle szolgáltatások biztosítását	szervezetek önérvényesítő képességét			<ul style="list-style-type: none"> ➤ helyi önkormányzatok ➤ közüzemi szolgáltatók.
II/6.	az egyes közszolgáltatást nyújtó szervezetek, valamint az önkormányzatok és szakmai szervezetek helyi, térségi ügyintézői között sok esetben a hiányos kommunikáció miatt sérülhet a szolgáltatás minősége	kialakítani és erősíteni az együttműködést a felek között	1-3 év	jobbá válik a szolgáltatás minősége	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ közüzemi szolgáltatók, ➤ szakmai szervezetek.
II/7.	a kapcsolati erőszakban érintett nők és idős személyek kevés és hiányos információval rendelkeznek a jogaikkal kapcsolatban, a jogi segítségnyújtás elérhetőségének biztosítása hiányos	a kapcsolati erőszakban élők informálása és ezzel kapcsolatos jogi segítségnyújtás biztosítása, elérhetővé tétele, szakmai szervezetek működésének támogatása	1-5 év	csökken a kapcsolati erőszakban élők száma, növekszik a jogi tanácsadást kérők száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szakmai érdekvédelmi szervezetek, ➤ civil szervezetek.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálatára és a közbiztonság problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
II/4.	vasúti tömegközlekedési szolgáltatáshoz való hozzáférés javítása	a közlekedési igények közvetítésével hatékonyabbá tenni a vasúti szolgáltatást	1-5 év	a vasúti tömegközlekedés igénybevételével nő a szolgáltatásokhoz való hozzáférése	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ vasúti szolgáltatók, ➤ MÁV.
II/8.	a lakosság biztonságérzete elsősorban az idősök körében alacsony	növelni a lakosság biztonságérzetét, visszaszorítani az idősök sérelmére elkövetett bűncselekmények számát	1-5 év	csökken a bűncselekmények száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Polgárőr Szövetség, ➤ Hajdú-Bihar Megye és Debrecen Nyugdíjas Szervezeteinek Szövetsége, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitányság.

3. Megyei területi egyenlőtlenségek beazonosítása Hajdú-Bihar megye településein, foglalkoztatás, közfoglalkoztatás, gazdaság és vállalkozásfejlesztés, munkaerő-piaci helyzet javítása.

A Területfejlesztési munkacsoport III. ülésének témakörei és résztvevői:

III. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ foglalkoztatás (inaktívak bevonása, pályakezdők, védett korú munkavállalók lehetőségei, foglalkoztatás problémái), ❖ közfoglalkoztatás (jó gyakorlatok gyűjtése, a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatás lehetőségei, közfoglalkoztatás rendszerének fejlesztése, megyei szociális szövetkezetek működése) ❖ gazdaság és vállalkozásfejlesztés (hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása), ❖ munkaerő-piaci helyzet javítása (foglalkoztatás erősítése, települések együttműködése a foglalkoztatás területén). 	<ul style="list-style-type: none"> - Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, - Hajdúsámson Város Önkormányzata, - SZGYF Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóság, - KSH, - Fülöp Község Önkormányzata, - Hajdú-Bihar Megyei Foglalkoztatási Paktum, - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, - Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete, - Hajdúhadház RNÖ, - Területi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, - Munkaerőpiacon Maradás Egyesület, - Lépéselőny Egyesület, - Csát Egyesület, - Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, - Szociogramm Nonprofit Kft, - Nyíradony Város Önkormányzata.

A Területfejlesztési munkacsoport tagjai által, valamint statisztikai adatok és egyéb információk begyűjtése alapján megfogalmazott problémák, szolgáltatási hiányok és azokra megfogalmazott megoldási és fejlesztési javaslatok a SZÚT-ban:

Gazdaság és vállalkozásfejlesztés, foglalkoztatás, közfoglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet javítása

	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
III/1.	az alacsony iskolai végzettség és az alapkompenciák hiánya korlátozza a szakmai képzések elvégzését és munkavállalást	alacsony iskolai végzettséggel és elsődleges analfabetizmussal kevés lehetőség van a szakmaszerzésre és munkavállalásra	5-6-7-8 osztályos képzések felmérése, indítása, piacképes, a munkáltatók igénye szerinti képzések a munkáltatók bevonásával, szándéknyilatkozattal
III/2.	az iskolai lemorzsolódás akadályozza a szakmaszerzést és a munkavállalást	a korai iskolaelhagyás befolyásolja a szakmához való jutást, így az alacsony iskolai végzettségűeknek csökken az elhelyezkedési esélyük	a képzésbe bevont fiatalok szakmaszerzését erősíteni szükséges, a képzések elvégzéséhez vagy az alapvégzettség megszerzéséhez közvetlen és folyamatos kapcsolattartás a családokkal; ehhez kapcsolódóan megfelelő civil mentorhálózat kialakítása
III/3.	a mentális problémákkal élők nehezen tudnak a nyílt munkaerő-piacon munkát vállalni	hátrányos helyzetben élő, munkavégzésre alkalmas felnőttek gyakran a mentális problémáik miatt nem vállalnak munkát, kezelésükhöz szükséges szolgáltatások elérése korlátozott	motiváció erősítése, mentális és higiénés problémák kezelésének segítése a közfoglalkoztatás ideje alatt, helyi jó példák bemutatása, szociális munka megerősítése
III/4.	a munkavégzésre alkalmas pszichiátriai problémákkal élők nincsenek felkészítve a munkavállalásra	a pszichiátriai betegek kezelése sok településen nincs megoldva, emiatt nem tudnak munkát vállalni	a foglalkoztatást megelőzően fejlesztő – felkészítő lehetőség biztosítása a pszichiátriai betegek részére, a pszichiátriai betegek fokozatos bevonása elsőként a közmunkába, majd a nyílt munkaerő piacra, a már működő módszerek kiterjesztése
III/5.	a hátrányos helyzetű, inaktív státuszú emberek munkavállalással kapcsolatos információi korlátozottak	munkaszervezés hiánya a szegregátumokban	roma származású munkaszervezők bevonása, lakossági fórumok szervezése a szegregátumokban, szemléletváltás támogatása, ehhez a családok közvetlen elérése szükséges civil szervezetek bevonásával

III/6.	a betöltetlen álláshelyekről és a képzésekről szóló tájékoztatás hiányossága	a szegregátumban élő álláskeresőket vagy képzési igényét nem segítik külső szolgáltatók	település szintű kommunikációs csatornák feltérképezése, hatékonyságának vizsgálata, tájékoztatás az interneten megjelenő munkalehetőségekről, képzésekről
III/7.	a felzárkózást támogató projektek által eddig kidolgozott, adaptálható módszertanok kihasználatlansága	a már megvalósított projektek által kidolgozott gyakorlatok hozzáférése a biztosítása nem történik meg	a régi pilot programokban kidolgozott, adaptálható jó gyakorlatok alkalmazása, népszerűsítése
III/8.	gyakori az előítéletes szemléletmód munkahelyeken	előítéletes szemléletmód jelenléte a munkahelyeken, ami hátráltatja a munkavállalást (romák, megváltozott munkaképességűek, nők)	szemléletformálás a munkahelyeken civilek bevonásával, kisfilm készítése pályázat formájában, népszerűsítés, helyi televíziókkal való együttműködéssel
III/9.	a munkavállaláshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása a fogyatékossgal élők részére	nem minden munkáltató tudja biztosítani a fogyatékossgal élők számára a megfelelő munkavégzéshez szükséges feltételeket	akadálymentesített munkahelyek kialakításának ösztönzése, népszerűsítése

Gazdaság és vállalkozásfejlesztésre, foglalkoztatásra, közfoglalkoztatásra és munkaerő-piaci helyzet javításának problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
III/6.	a szegregátumban élő álláskeresését vagy képzési igényét nem segítik külső szolgáltatók	elérhetővé váljanak az álláskereséssel kapcsolatos hirdetések	1-3 év	nő az állásbetöltők száma a szegregátumokban	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, ➤ civil szervezetek.
III/7.	a már megvalósított projektek által kidolgozott gyakorlatok hozzáférése a biztosítása nem történik meg	jó gyakorlatok népszerűsítése, felhasználásának bővítése	1-3 év	jó gyakorlatok által eredményesebb felzárkózás várható	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ felzárkózáshoz kötődő projekt megvalósítók, ➤ civil szervezetek.
III/8.	előítéletes szemléletmód jelenléte a munkahelyeken, ami hátráltatja a munkavállalást (romák, megváltozott munkaképességűek, nők)	csökkenteni a munkahelyeken az előítéletes szemléletet	1-5 év	nő a hátrányos helyzetben élők elhelyezkedési esélye, csökken a munkavállalókat érintő előítéletes szemléletmód	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ Egyenlő Bánásmód Hatóság, ➤ civil szervezetek.

Gazdaság és vállalkozásfejlesztésre, foglalkoztatásra, közfoglalkoztatásra és munkaerőpiaci helyzet javításának problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
III/1.	alacsony iskolai végzettséggel és elsődleges analfabetizmussal kevés lehetőség van a szakmaszerzésre és munkavállalásra	növelni azoknak a számát, akik nem rendelkeznek 8 általános iskolai végzettséggel	1-5 év	nő a 8 általános iskolát végzettek munkavállalási esélye	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, ➤ civil szervezetek, ➤ felnőttképzéssel foglalkozó intézmények.
III/2.	a korai iskolaelhagyás befolyásolja a szakmához való jutást, így az alacsony iskolai végzettségűeknek csökken az elhelyezkedési esélyük	a korai iskolaelhagyás további csökkentése	1-5 év	növekszik a munkavállalók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ megyei helyi roma kisebbségi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek.
III/3.	hátrányos helyzetben élő, munkavégzésre alkalmas felnőttek gyakran a mentális problémáik miatt nem vállalnak munkát,	a munkavégzésre alkalmas munkavállalók mentális problémáinak kezelése, felkészítése a munkavállaláshoz	1-5 év	nő a nyílt munkaerő piacon elhelyezkedettek száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok,

	kezelésükhöz szükséges szolgáltatások elérése korlátozott				<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, ➤ civil szervezetek.
III/4.	a pszichiátriai betegek kezelése sok településen nincs megoldva, emiatt nem tudnak munkát vállalni	minden településen biztosítani a pszichiátriai betegek kezelését	1-5 év	nő a nyílt munkaerő piacon elhelyezkedettek száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ Hajdú-Bihar Megyei egészségügyi intézmények, ➤ civil szervezetek.
III/9.	nem minden munkáltató tudja biztosítani a fogyatékossgal élők számára a megfelelő munkavégzéshez szükséges feltételeket	támogatni a teljeskörű akadálymentesítést azokon a munkahelyeken, ahol lehetőség van fogyatékossgal élők alkalmazni	1-5 év	nő a nyílt munkaerő piacon a fogyatékossgal élők személyek elhelyezkedési lehetősége	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ érdekvédelmi civil szervezetek, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály.
III/5.	munkaszervezés hiánya a szegregátumokban	speciálisan felkészített munkaszervezők alkalmazása a szegregátumokban	1-5 év	nő a szegregátumban élők elhelyezkedési esélye	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ megyei és helyi roma kisebbségi önkormányzatok civil szervezetek, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály.

4. Megyei területi egyenlőtlenségek beazonosítása Hajdú-Bihar megye településein, nők munkaerő-piaci esélyeinek javítása, családtervezés segítése.

A Területfejlesztési munkacsoport IV. ülésének témakörei és résztvevői

IV. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ nők munkaerő-piaci esélyeinek javítása (a munkahely és család összeegyeztetését segítő megoldások, foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében, atipikus foglalkoztatási formák, közintézményekben rugalmas munkaidő, alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén) ❖ családtervezés segítése (korai gyerekvállalás, terhes-gondozás, szűrések, egészségmegőrzés, anya- és gyermekgondozás, krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások) 	<ul style="list-style-type: none"> - Balmazújváros Város Önkormányzata (EFOP-1.2.9-17 - Nők a családban és a munkahelyen), - SZGYF Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóság, - EFOP-1.3.2. mentorok, - Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény (Hajdúsámson - EFOP-1.2.9-17 - Nők a családban és a munkahelyen), - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, - Munkaerőpiacon Maradás Egyesület.

A Területfejlesztési munkacsoport tagjai által, valamint statisztikai adatok és egyéb információk begyűjtése alapján megfogalmazott problémák, szolgáltatási hiányok és azokra megfogalmazott megoldási és fejlesztési javaslatok a SZÚT-ban:

Nők munkaerő-piaci esélyeinek javítása, családtervezés segítése			
	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
IV/1.	kevés a tipikusan alacsony végzettségű női munkavégzést biztosító vállalkozások száma helyi és térségi szinten	a helyi munkaadóktól függően tudnak a nők helyben munkát vállalni, ezért gyakran fizikai képességeiket meghaladó munkát végeznek	a helyben lévő végzettséget nem igénylő munkahelyek kialakítása az alacsony iskolai végzettségűeknek, kiemelten a hátrányos helyzetű nők számára, települések együttműködéseinek erősítése
IV/2.	alacsony a roma nők munkavállalási hajlandósága	az alacsony végzettségű roma származású nők munkavállalási hajlandósága akadályozza a munkavállalás lehetőségét	a családban kialakított hagyományokat figyelembe véve erősíteni szükséges a nők munkavállalási hajlandóságát, atipikus foglalkoztatási formák feltérképezése, népszerűsítése, szemléletformálás
IV/3.	családbarát munkahelyek hiánya	a nők családi feladatok összeegyeztetése miatt kevésbé tudnak munkát vállalni, a megyében kevés azon munkaadók száma, akik atipikus foglalkoztatási formában foglalkoztatnak munkavállalókat	családbarát munkahelyek megyei szintű elismerése, ösztönzése, jó példák népszerűsítése
IV/4.	alapvető életvezetési és pénzügyi ismeretek hiányából adódó problémák	életvezetési problémák, pénzügyi ismeretek hiánya miatt gyakori az eladósodottság	családok életvezetési problémáinak kezelése - pénzügyi ismeretek bővítése, szociális tevékenységet ellátó civil szervezetek és roma nemzetiségi önkormányzatok bevonása nagyobb mértékben
IV/5.	korai gyermekvállalás	kiskorúak korai együttélése és gyermekvállalása nehezíti a későbbi életvitelüket	gyerekek szemléletformálása a szülők, családok bevonásával

IV/6.	a szociális szféra szakembereinek szervezett közvetlen szakmai konzultáció hiánya	a szervezett, közvetlen tapasztalatcserét szolgáló konzultációk segíthetik a szolgáltatást végzők munkájának minőségét, jelenleg ilyen konzultációs lehetőség nincs a megyében	megyei szintű konzultáció a szociális területen dolgozók számára (problémák közös kezelése, jó gyakorlatok áttekintése)
-------	---	--	---

Nők munkaerő-piaci esélyeinek javítására és a családtervezés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
IV/6.	a szervezett, közvetlen tapasztalatcserét szolgáló konzultációk segíthetik a szolgáltatást végzők munkájának minőségét, jelenleg ilyen konzultációs lehetőség nincs a megyében	megyei szintű konzultáció kialakítása a szociális területen dolgozók számára	1-3 év	egységesebbé válik a szociális szolgáltatások minősége, jó példákon keresztül erősödhet a szakmai kapcsolat a szolgáltatók között	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szociális intézmények, szolgáltatók.

Nők munkaerő-piaci esélyeinek javítására és a családtervezés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
IV/1.	a helyi munkaadóktól függően tudnak a nők helyben munkát vállalni, ezért gyakran fizikai képességeiket meghaladó munkát végeznek	növelni a női munkavállalók helyben történő munkavállalását	1-5 év	növekszik a helyben elhelyezkedett női munkavállalók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat ➤ helyi önkormányzatok, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, ➤ helyi vállalkozók.
IV/2.	az alacsony végzettségű roma származású nők munkavállalási hajlandósága akadályozza a munkavállalás lehetőségét	növelni a roma nők elhelyezkedési esélyeit	1-5 év	növekszik a helyben elhelyezkedett roma származású női munkavállalók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ megyei és helyi roma kisebbségi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek, ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, ➤ helyi vállalkozók.
IV/3.	a nők családi feladatok összeegyeztetése miatt kevésbé tudnak munkát vállalni, a megyében kevés	helyben felmérni és népszerűsíteni a	1-3 év	növekszik a helyben elhelyezkedett női munkavállalók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok,

	azon munkaadók száma, akik atipikus foglalkoztatási formában foglalkoztatnak munkavállalókat	helyben végezhető atipikus foglalkoztatást			<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, ➤ helyi vállalkozók.
IV/4.	életvezetési problémák, pénzügyi ismeretek hiánya miatt gyakori az eladósodottság	az eladósodottság megelőzése, kezelése	1-5 év	csökken az eladósodottságban élők száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek, ➤ pénzügyi szervezetek, ➤ szociális szférában dolgozó szakemberek.
IV/5.	kiskorúak korai együttélése és gyermekvállalása nehezíti a későbbi életvitelüket	csökkenteni a kiskorúak korai gyermekvállalását	2-5 év	csökken a kiskorúak gyermekvállalása	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek, ➤ megyei és helyi roma kisebbségi önkormányzatok, ➤ szociális szférában dolgozó szakemberek.

III. Oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek

1. Közoktatás, tehetség gondozás, felnőttképzés, felnőttoktatás

Az Oktatási és Képzési munkacsoport I. ülésének témakörei és résztvevői

V. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ közoktatás (pedagógushiány, pedagógusképzés, hátránykompenzáló juttatások, szegregátumban élő gyermekek lakhatási helyzete, korai iskolaelhagyások, hiányzások, SNI tanulók szolgáltatásokhoz való hozzáférése, korai fejlesztés, módszertani fejlesztések, magántanulói státusz, továbbtanulás, közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése, bölcsődei és óvodai férőhelyek száma, óvoda-iskola közötti átmenet, iskolai elvándorlás, jó gyakorlatok); ❖ tehetség gondozás (HH, HHH gyermekek tehetség gondozása, tehetség gondozás a hátrányos helyzetű településeken), ❖ felnőttképzés, felnőttoktatás (szakmaszerzés nehézségei, munkahelyi elhelyezkedés, képzési és munkaerő-piaci igények összehangolása). 	<ul style="list-style-type: none"> - Debreceni Szakképzési Centrum, - Iskolatáska Oktatásfejlesztő Közalapítvány, - Hajdúhadház Család- és Gyermejjóléti Központ, - Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ, - Derecskei Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ, - Berettyóújfalui Tankerületi Központ, - Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, - Debreceni Képző Központ Nonprofit Közhasznú Kft., - Oktatási Hivatal Debreceni Pedagógiai Oktatási Központ, - Debreceni Egyetem, Gyermekevelési és Felnőttképzési Kar, - Fix Pont Egyesület, - Debreceni Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, - SZGYF Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége, - EMMI Integrált Jogvédelmi Szolgálat, - SIKK Egyesület, - Debrecen Nagytemplomi Református Egyházközség Immanuel Otthona és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, - Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ, - Debreceni Tankerületi Központ,

	<ul style="list-style-type: none">- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat,- Autizmus a Családban Debrecen Egyesület,- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum- Suliszerviz Oktatási és Szakértői Iroda Kft.,- Wáli István Református Cigány Szakkollégium,- Hajdúböszörményi Tankerületi Központ,- Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete.
--	--

Az Oktatási és Képzési munkacsoport tagjai által, valamint statisztikai adatok és egyéb információk begyűjtése alapján megfogalmazott problémák, szolgáltatási hiányok és azokra megfogalmazott megoldási és fejlesztési javaslatok a SZÚT-ban:			
Közoktatás, felnőttképzés, felnőttoktatás, szakképzés			
	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
V/1.	esetenként a nem megfelelő középiskola kiválasztása kudarcélményt eredményezhet, a családi hagyományok leszűkítik a pályaválasztást	egyes térségekben hiányosak a továbbtanuláshoz szükséges információk, ezekhez való hozzáférés biztosítása	pályaorientációs programok erősítése, a tanulók képességeinek megfelelő felmérése, sikerélmény elősegítése, jó példák bemutatása, középiskolában ifjúság és gyermekvédelmi felelős munkakörök megerősítése, tudáskülönbségek csökkentése, megyei szakmai szervek szorosabb együttműködése, családok bevonása
V/2.	néhány intézménynél az iskolai hiányzások jelzése későn történik meg a jelzőrendszeren belül, ezért gyakori a hatóság beavatkozása	az iskolai hiányzások okainak megismerésére, a korai iskolaelhagyás kihatással van a későbbi munkavállalásra	jelzőrendszeri tagok szorosabb együttműködése, azonnali reagálás, családi háttér megismerése, szülők együttműködésének erősítése, tanulói státusz további fennmaradásának támogatása
V/3.	a frontális tanítási módszer egyes esetben nem képes az eltérő képességű tanulók tanulási igényeit figyelembe venni	innovatív pedagógiai módszerek alkalmazásának hiánya	a gyengébb képességű tanulók eredményességének segítése, új pedagógiai módszerek alkalmazása (differenciálás, projekt módszer, drámapedagógia, kooperatív tanulásszervezés)
V/4.	főleg a kisebb települések oktatási intézményeiben szakemberhiány van (logopédus, iskolai pszichológus, gyógypedagógus, szaktanár)	nem egyenlő esélyű a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása azok számára, akik sajátos nevelési igényűek	jelenlegi alacsony bérezés felülvizsgálata, helyi támogatói rendszer létrehozása az önkormányzatok együttműködésével, pedagógusképzés ösztönzése

V/5.	a speciálisan fejlesztendő területeken előfordul a hiányos a gyógypedagógusok módszertani tudása, szakemberhiány érzékelhető	a fogyatékossgal élő tanulók részére a gyógypedagógiai ellátása hiányos	a gyógypedagógiai képzés gyakorlatiasabbá tétele, módszertanok megismertetése, alkalmazása (pl. Meixler programok), gyógypedagógiai asszisztensek nagyobb létszámú alkalmazása
V/6.	ha nem kezdődik el időben a fejlesztés az óvodában, akkor már az iskola kudarcra indulhat, ami befolyásolja a tanuló eredményességét	a korai fejlesztés biztosítása, kiemelten a hátrányos helyzetű gyermekek részére	a részképességek korai felismerésének hiánya, korai szűrések és fejlesztések rendszerszintű bevezetése, óvodapedagógus felkészítése a képességghiányok megállapítására
V/7.	főleg a hátrányos helyzetű térségekben nehezen vonhatók be a szülők az iskolai életébe	nincs teljeskörű és folyamatos információ a szülőknél az iskoláról és a gyermekről, ezért a jogok és a kötelezettségek hiányosak	családi programok szervezése, személyes találkozók biztosítása, együttműködés roma szervezetekkel
V/8.	jelentős látens munkaerőt képez a 25-30 éves korosztály, nincs motivációjuk a szakmatanulásra, szakma nélkül nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon	egyévre szabott szakmaszerzéshez szükséges információk hiányosak	a fiatal munkavállalók képzési szintjének és munkaerő-piaci igényeinek felmérése és ennek megfelelően biztosítani a képzéseket, a célcsoport személyes felkeresése, motiváció hiányának megállapítása, intenzívebb információáramlás, jó példák népszerűsítése, helyi önkormányzatok bevonása, igényeknek megfelelő képzés indítása

A közoktatásra, felnőttképzésre, felnőttoktatásra és a szakképzés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
V/7.	főleg a hátrányos helyzetű térségeknél jellemző, hogy nincs teljes körű és folyamatos információ a szülőknél az iskoláról és a gyermekről, ezért a jogok és a kötelezettségek hiányosak	információk eljuttatása a jogokról és kötelezettségekről	1-3 év	a szülők az információk birtokában megismerik a jogaikat és kötelezettségeiket	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ megyei és helyi roma kisebbségi önkormányzatok, ➤ Tankerületi Központok ➤ Szakképzési Centrumok.
V/8.	egyes tanulóknál hiányzik az egyénre szabott szakmaszerzéshez szükséges információk hiányosak	a szakmákról szükséges információk teljes körű megismerése	1-3 év	csökken a szakmákat tanuló iskolaelhagyók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ helyi vállalkozók, ➤ Tankerületi Központok

A közoktatásra, felnőttképzésre, felnőttoktatásra és a szakképzés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
V/1.	hiányosak a továbbtanuláshoz szükséges információk, ezekhez való hozzáférés biztosítása	a továbbtanuláshoz szükséges információk bővítése, elérhetővé tétele	1-5 év	biztosabb iskolaválasztás, ezáltal kevesebb lesz korai iskolaelhagyók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ Tankerületi Központok ➤ Megyei Iparkamara, ➤ Szakképzési Centrumok.
V/2.	az iskolai hiányzások okainak megismerésére, a korai iskolaelhagyás kihatással van a későbbi munkavállalásra	az iskolai hiányzások okainak pontos meghatározása	1-5 év	kevesebb korai iskolaelhagyó	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ Tankerületi Központok ➤ Megyei Polgárőrség Szervezete, ➤ Szakképzési Centrumok.
V/3.	innovatív pedagógiai módszerek alkalmazásának hiánya egyes oktatási intézményeknél	innovatív pedagógiai módszerek megismertetése és alkalmaztatása a pedagógusokkal	1-5 év	az új módszerekkel hatékonyabb lesz a tanítás és a tanítás szervezése	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ Tankerületi Központok ➤ OH Pedagógiai Oktatási Központ, ➤ Szakképzési Centrumok,

V/4.	előfordul, hogy nem egyenlő esélyű a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása azok számára, akik sajátos nevelési igényűek (SNI)	az SNI-s tanulók minőségi oktatáshoz való hozzáféréseinek biztosítása	1-3 év	nő az SNI-s tanulók minőségi oktatása, ezáltal a fejlődésük is hatékonyabbá válhat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ civil szervezetek, ➤ Tankerületi Központok ➤ OH Pedagógiai Oktatási Központ, ➤ Szakképzési Centrumok.
V/5.	a fogyatékossgal élő tanulók részére a gyógypedagógiai ellátása némely intézményben hiányos	a fogyatékossgal élő tanulók részére megfelelő szinten biztosítani a gyógypedagógiai szolgáltatásokat (logopédus, gyógytornász, gyógypedagógus)	1-3 év	elérhetővé válik a fogyatékossgal élő tanulók fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ Tankerületi Központok ➤ Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, ➤ Pedagógiai Módszertani Intézmények, szolgáltatók.
V/6.	hiányosság tapasztalható az elmaradott térségek oktatási intézményeinél a korai fejlesztés biztosításában, kiemelten a hátrányos helyzetű gyermekek részére	a részképességek korai felismeréséhez, korai szűrések és fejlesztések rendszerszintű bevezetése, óvodapedagógus felkészítése a képességihiányok megállapítására	1-5 év	a korai fejlesztés időben elkezdődhet, így könnyebbé válhat az iskolai kezdés az óvodás korú gyerekek részére	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ óvodák, ➤ Tankerületi Központok ➤ Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, ➤ Pedagógiai Módszertani Intézmények, szolgáltatók.

2. Gyermek szolgálatokhoz való hozzáférése, gyerekek jogai

Az Oktatási és Képzési munkacsoport II. ülésének témakörei és résztvevői

VI. munkacsoport ülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none">❖ gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése (gyermeknevelési problémák kezelése, megyei szintű szakszolgáltatásokhoz való hozzáférés, védőnők helyzete),❖ gyerekek jogai (gyermekjóléti alapellátás hiányosságai, gyermekvédelmi kedvezményezettek, gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekszegénység, gyermekeket érintő, hozzátartozók közötti erőszak).	<ul style="list-style-type: none">- Bihari Gyermekotthoni Központ,- Komádi Városi Önkormányzat,- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály,- Egyenlő Bánásmód Hatóság,- Kelet-Magyarországi Református Nevelőszülői Hálózat,- HBM CSERMI,- BÖTKT,- Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ.

Gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, gyermekek jogai			
	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
VI/1.	egyre több a fegyelmezési probléma, gyermekek közötti agresszió, iskolai pszichológus szakember hiány tapasztalható	nem folyamatos és teljes körű az iskolai pszichológiai szolgáltatás	ahol halmozottan jelentkeznek iskolai problémák, ott helyben kellene folyamatosan alkalmazni iskolai pszichológust
VI/2.	az alacsony fizetés miatt kevés a szociális szakember, a meglévők leterheltek, csak az alapszolgáltatás szintjén biztosított a szociális szolgáltatás	a családsegítő kiegészítő szolgáltatások biztosítása hiányos, a hátrányos helyzetű településrészekben nagyobb igény lenne az állandó jelenlétre	családsegítő szolgálat megerősítése, kiszámítható karrier lehetőség biztosítása, kiegészítő kezelés a szakemberek számára
VI/3.	gyermeknevelési problémák, a szülők hiányos ismerete és a szülői együttműködés miatt	a szülők az alapszolgáltatáson kívül nem jutnak olyan plusz szolgáltatásokhoz, amelyek komplex módon a család szintjén kezelnék a problémákat	Biztos Kezdet Gyerekházak további működtetése, a viselkedési szabályok követésének megerősítése
VI/4.	a kiskorú elszedveők sem ismerik fel a kapcsolaton belüli erőszakot, érzelmileg kötődnek a bántalmazóhoz, ezáltal befolyásolhatók	a kapcsolaton belüli erőszak felismerésére irányuló információk hozzáféréseinek biztosítása hiányos	szemléletformáló tájékoztatók, a segítségkérés támogatása, a krízis helyzetet kezelő szolgáltatások elérhetőségeinek ismertebbé tétele
VI/5.	gyakori az olyan gyermekvállalás, ahol nem a családban történik a nevelés, hanem állami gondozásba kerül a gyermek	tudatos családtervezésre irányuló szolgáltatások hiányosak	a gyermekvállalás felelősségének és következményeinek tudatosítása, szemléletformáló programok
VI/6.	egyre több településen érzékelhető a fiatalkorúak droghasználata, nem beazonosított anyagok használata, amely nincs a kábítószer tiltó listán, a prevenció nem mindenhol érzékelhető, a társadalom nincs felkészülve a drogproblémák kezelésére	a droghasználat korai felismerését szolgáló rendszer hiányos, a droghasználók kevésbé bevonhatók a részükre rendelkezésre álló kezelési formák igénybevételére	prevenciós programok szervezése a kigyógyultak bevonásával, kigyógyultak számára terápiás foglalkozások elérhetővé tétele kisebb településeken, közterületen való viselkedés helyi szintű jogi szabályozása

A gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése és a gyermekek jogainak problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
VI/4.	a kapcsolaton belüli erőszak felismerésére irányuló információk hozzáféréseinek biztosítása hiányos	a krízis helyzetet kezelő szolgáltatások elérhetőségeinek ismertebbé tétele	1-3 év	nő a kapcsolaton belüli erőszak felismerésének a száma, ami visszatartó lehet	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ helyi nemzetiségi önkormányzatok, ➤ érdekvédelmi civil szervezetek, ➤ szakmai szervezetek, ➤ Megyei Polgárőrség Szervezete, ➤ Megyei Rendőr Főkapitányság.
VI/5.	tudatos családtervezésre irányuló szolgáltatások hiányosak	csökkenteni az olyan gyermekvállalások számát, ahol nem a családban történik a gyermeknevelés, hanem állami gondozásba kerül a gyermek	1-5 év	csökken az állami gondozásban kerülő gyermekek száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ helyi nemzetiségi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók, ➤ civil szervezetek.

A gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése és a gyermekek jogainak problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
VI/1.	nem folyamatos és teljes körű az iskolai pszichológiai szolgáltatás	az iskolai pszichológiai szolgáltatás bővítése, minden rászorult tanulónak megfelelő minőségű és mennyiségű szolgáltatás biztosítása	1-5 év	csökken a pszichológiai problémákkal küzdő tanulók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szakmai szervezetek, ➤ KLIK, ➤ Debreceni Egyetem.
VI/2.	a családsegítő kiegészítő szolgáltatások biztosítása hiányos, a hátrányos helyzetű településrészek nagyobb igény lenne az állandó jelenlétre	növelni a szociális szférában elhelyezkedők számát	1-5 év	javul a szociális alapszolgáltatások elérhetősége	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ helyi nemzetiségi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók, ➤ civil szervezetek.
VI/3.	a szülők az alapszolgáltatáson kívül nem jutnak olyan plusz szolgáltatásokhoz, amelyek komplex módon a család szintjén kezelnék a problémákat	komplex családsegítés keretében szükséges kezelni a gyermeknevelési problémákat, a szülők hiányos ismeretét bővíteni és a szülői együttműködési hajlandóságát növelni	1-5 év	kiszámíthatóbbá válik a családsegítő szolgálatok működése, kiszámítható karrierrel csökkenthető a humán erőforrás fluktuációja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ helyi nemzetiségi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók, ➤ civil szervezetek.
VI/6.	a droghasználat korai felismerését szolgáló rendszer hiányos, a droghasználók kevésbé	minél több helyszínen elérhetőek legyenek a drogprevenációs programok	1-5 év	nő a kigyógyultak száma és csökken a droghasználók száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat. ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók, ➤ civil szervezetek,

	bevonhatók a részükre rendelkezésre álló kezelési formák igénybevételére				<ul style="list-style-type: none">➤ KEF megyei szervezetei,➤ Megyei Rendőr Főkapitányság.
--	---	--	--	--	--

IV. Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek

Az Egészségügyi és Szociális munkacsoport I. ülésének témakörei és résztvevői

VII. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ egészségügyi alapszolgáltatásokhoz és szakellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés, ❖ szolgáltatási hiányok, szakemberhiány, ❖ fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés, ❖ prevenció erősítése, ❖ szűrőprogramokhoz való hozzáférés, ❖ fogyatékossgal élő személyek és idősek egészségügyi helyzete, ❖ csecsemő - gyermek és ifjúsági egészségügy fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> - HBMKH Népegészségügyi Főosztály, - DE Kenézy Gyula Egyetemi Kórház, - Debreceni Egyetem Klinikai Központ, - Gróf Tisza István Kórház, - Hajdú-Bihar Megye és Debrecen Nyugdíjas Szervezeteinek Szövetsége, - ÉFOÉSZ, - PÉTEGISZ Polgár és Térsége Egészségügyi Központ Nonprofit Zrt., - Kaba Város Önkormányzata, - Forrás Lelkisegítők Egyesület, - DE Népegészségügyi kar, - Nemzeti Népegészségügyi Központ, - Téglás Város Önkormányzat, - Támasz Szociális Alapszolgáltató Központ.

Egészségügy			
	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
VII/1.	az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az egészséges életmódhoz való hozzáférés biztosítása	egészségtudatos életvitel erősítése célzott programok által, a pályázatokban található hasonló célú programok segítése, korai gyermekkorban az egészségtudatos nevelés érvényesítése, felmérés készítése a szegregátumban az egészséges életvitel hiányainak okairól, civil szervezetek bevonása
VII/2.	egyres járásokban magas a helyettesítéssel megoldott védőnői körzetek száma	a védőnői szolgáltatás biztosítása elsősorban helyi szakemberekkel	helyben élő, a védőnői munkakörhöz szükséges képzésre való jelentkezés motiválása, ösztönző programok indítása
VII/3.	kevés a megyében a védőnők által helyben végzett méhnyak szűrések száma	a méhnyak szűrésekhez való hozzáférés biztosítása	az önkormányzat mérje fel, hogy a védőnő rendelkezik-e a szűréshez szükséges végzettséggel, a szűréshez szükséges eszközök és engedélyek beszerzése, motivációs rendszer kidolgozása, lakosság tájékoztatása
VII/4.	a népegészségügyi szűréseken való szervezésben nem minden önkormányzattal alakult ki az együttműködés	a népegészségügyi szűrések helyben való biztosítása az önkormányzatok motiválásával	a helyi önkormányzatoknak tájékoztató egyeztetések szervezése a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat együttműködésével, lakossághoz való elérést biztosító kommunikációs csatornák bővítése (helyi TV, egyház)

VII/5.	a lakosság körében hiányos a helyben végezhető vastagbélvizelésről való információ	hiányos információkkal rendelkeznek a lakosok a vastagbélvizelésről, ezért kevesebben veszik igénybe a szolgáltatást	a szociális területen dolgozó szakembereken keresztül felvilágosító kampányok szervezése, szorosabb együttműködés kialakítása a házi orvossal
VII/6.	az önkormányzatoknak nem teljes körű az információjuk a településen lakók egészségi állapotáról	egészség monitorozási szolgáltatások hiánya miatt nem teljes körű az egészségügyi szolgáltatások elérése	egészségügyi monitorozási módszer kialakítása a már meglévő adatbázisok és más források segítségével, szolgáltatáshiányok racionalizálása a lakosságot érintő helyi egészségügyi problémák ismeretében

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
VII/4.	a népegészségügyi szűrések helyben való biztosítása az önkormányzatok motiválásával	növelni a népegészségügyi szűréseken megjelentek számát	1-3 év	több olyan eset várható, ahol még az időben történő beavatkozás életmentő lehet	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek, ➤ megyei és helyi roma kisebbségi önkormányzatok, ➤ HBMKH Népegészségügyi Főosztály, ➤ házi orvosok, ➤ védőnők.
VII/5.	hiányos információkkal rendelkeznek a lakosok a vastagbélvizsgálásról, ezért kevesebben veszik igénybe a szolgáltatást	tájékozottabbá tenni a lakosokat a vastagbélvizsgálással kapcsolatban	1-3 év	a lakosság nagyobb létszámában vesz részt a vastagbélvizsgáláson, ezáltal a betegségek kiszűrése eredményesebbé válik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek, ➤ megyei és helyi roma kisebbségi önkormányzatok, ➤ HBMKH Népegészségügyi Főosztály, ➤ házi orvosok.

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

	SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
VII/1.	az egészséges életmódhoz való hozzáférés biztosítása	az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel erősítése, népszerűsítése	1-3 év	kevesebb a beteg, nő az egészséges életmódot követők száma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ civil szervezetek, ➤ megyei és helyi roma kisebbségi önkormányzatok, ➤ HBMKH Népegészségügyi Főosztály, ➤ házi orvosok, ➤ védőnők, ➤ szociális szolgáltatók.
VII/2.	a védőnői szolgáltatás biztosítása elsősorban helyi szakemberekkel	védőnői állások betöltésének elősegítése, motivációs tényezők biztosítása	1-3 év	minden településen legyen állandó védőnő, ezáltal a védőnői szolgáltatás javul	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ HBMKH Népegészségügyi Főosztály, ➤ házi orvosok, ➤ védőnők.
VII/3.	a méhnyak szűrésekhez való hozzáférés biztosítása	a megyében a védőnők által helyben végzett	1-3 év	méhnyakrák kialakulásának megelőzése	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok,

		méhnyak szűrések számának növelése			<ul style="list-style-type: none"> ➤ HBMKH Népegészségügyi Főosztály, ➤ házi orvosok, ➤ védőnők.
VII/6.	egészség monitorozási szolgáltatások hiánya miatt nem teljes körű az egészségügyi szolgáltatások elérése	egészségügyi monitorozási módszer kialakítása a szegregált településrészekben, az egészségügyi szolgáltatáshiányok racionalizálásával a lakosság számára elérhetővé válnak az eddig kevésbé megjelent betegségek kezelései	1-5 év	a településeken bővül az egészségügyi ellátás, így kevesebb lesz a beteg	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ HBMKH Népegészségügyi Főosztály, ➤ házi orvosok, ➤ védőnők, ➤ DE Népegészségügyi Kar.

V. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata és a megoldásukhoz javasolt együttműködési lehetőségek

Az Egészségügyi és Szociális munkacsoport II. ülésének témakörei és résztvevői

VIII. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés vizsgálata, ❖ pozitív diszkrimináció a szociális és egészségügyi ellátórendszer keretein belül, ❖ időseket és fogyatékosággal élő személyeket érintő szociális ellátások, ❖ fogyatékosággal élő személyek problémái, ❖ idősek és fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatása, ❖ akadálymentesítés megyei helyzete, ❖ ápolást, gondozást nyújtó intézmények helyzete (idősek bentlakásos otthona, pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékosággal élő személyek otthona), ❖ „idősek életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok (aktivizálás, generációk közötti távolság csökkentése), ❖ jó gyakorlatok. 	<ul style="list-style-type: none"> - HBMKH Népegészségügyi Főosztály, - "Segítő kezek" Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, - Debreceni Szociális Szolgáltató Központ, - BERÉPO Berettyóújfalui Értelmi Fogyatékosok és Pszichiátriai Betegek Otthona Nonprofit Kft., - DMJV Család- és Gyermekjóléti Központ, - ÉFOÉSZ, - Hajdú-Bihar Megye és Debrecen Nyugdíjas Szervezeteinek Szövetsége, - Napfényes Támogató Szociális Egyesület, - Kabai Tamasz Családsegítő és Gyermekjóléti Társulás.

Szociális terület

	Probléma	Szolgáltatási hiány	Megoldási javaslat, fejlesztési lehetőség
VIII/1.	nagy az igény az önkormányzatok részéről a bentlakásos Idősek Otthonának működtetésére	azok részére, akik nem tudják megfizetni a piaci alapon működő bentlakásos intézmények térítési díjait, nem biztosított a bentlakásos intézményi ellátás	igényfelmérés készítése, állami finanszírozás lehetőségeinek vizsgálata
VIII/2.	Család- és Gyermejjóléti Szolgálatok humánerő forrás bővítése szükséges	Család- és Gyermejjóléti Szolgálatok leterheltsége miatt nem jut elegendő idő a kötelező szolgáltatásokon kívüli feladatok biztosítására	A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000 (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló módosítás (3. sz. melléklet) felülvizsgálata
VIII/3.	hiányzik a megyei szintű együttműködés a szenvedélybetegségben élők problémáinak kezelésével kapcsolatban	egyre több a szenvedélybetegek száma, viszont az ellátásuk, főleg a kisebb településen kevésbé biztosított	kapacitás felmérés és igényfelmérés az ellátottakról, megyei szintű összefogás a szenvedélybetegek ellátására, ápolást-gondozást végző intézmények együttműködésének kialakítása, civil szervezetek és önkormányzatok bevonása
VIII/4.	szociális szakemberek hiánya	a nem megfelelő humán erőforrással rendelkező intézményekben és önkormányzatoknál csorbul a szociális szolgáltatáshoz való hozzáférés	a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet által meghatározott kedvezményezett és szegregációval rendelkező települések humánerőforrásának felülvizsgálata, a szociális területen dolgozók szakmai és anyagi motiválása

Az szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása már rendelkezésre álló forrásból

SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
-	-	-	-	-

A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés problémáira megfogalmazott együttműködések kialakítása külső támogatott forrás igénybevételével

SZÚT – beazonosított szolgáltatási hiány	Elérni kívánt cél	Megvalósítás intervalluma	Mérhető eredmények	A megvalósításához szükséges erőforrások, partnerek
VIII/1. azok részére, akik nem tudják megfizetni a piaci alapon működő bentlakásos intézmények térítési díjait, nem biztosított a bentlakásos intézményi ellátás	növelni a bentlakásos ellátásban részesülő időskorúak számát, akik anyagi helyzetükből kifolyólag nem tudják finanszírozni az ellátásukat	1-5 év	növekszik az ellátásban részesülő időskorúak száma	➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók.
VIII/2. Család- és Gyermejjóléti Szolgálatok leterheltsége miatt nem jut elegendő idő a kötelező szolgáltatásokon kívüli feladatok biztosítására	bővíteni az alapfeladatokon kívüli szolgáltatási lehetőségek (szemléletformálás)	1-3 év	az alapfeladatokon kívüli szolgáltatási lehetőségek elérhetővé válnak	➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók.

VIII/3.	<p>egyre több a szenvedélybetegek száma, viszont az ellátásuk, főleg a kisebb településen kevésbé biztosított</p>	<p>szenvedélybetegek ellátásának biztosítása</p>	<p>1- 5 év</p>	<p>növekszik az ellátásban részesülő szenvedélybetegek száma</p>	<p>➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók, ➤ civil szervezetek, ➤ helyi KEF szervezetek.</p>
VIII/4.	<p>a nem megfelelő humán erőforrással rendelkező intézményekben és önkormányzatoknál csorbul a szociális szolgáltatáshoz való hozzáférés</p>	<p>biztosítani a megfelelő számú szociális területen dolgozó munkavállalók számát</p>	<p>1-3 év</p>	<p>nő a szociális szolgáltatásokat igénybe vevők köre</p>	<p>➤ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, ➤ helyi önkormányzatok, ➤ szociális szolgáltatók.</p>

VI. A felzárkózási területek vizsgálata

A Felzárkózási munkacsoport I. ülésének témakörei és résztvevői

IX. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ a civil és egyházi szervezetek bevonásával a megyei szintű adományozás feltérképezése, karitatív lehetőségek kialakítása, ❖ a megyében működő vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának (Corporate Social Responsibility) megismerése, ❖ civil szervezetek szolgáltatásairól adatbázis készítése, ❖ népegészségügyi szűrések szervezésének támogatása a civil és egyházi szervezetek bevonásával. 	<ul style="list-style-type: none"> - Civilek a Fiatalokért Egyesület, - Wáli István Református Cigány Szakkollégium, - Civilek a Fiatalokért Egyesület, - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, - Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, - HIT Gyülekezete Szeretetszolgálat, - IT Services Hungary, - National Instruments, - Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete, - Magyar Máltai Szeretetszolgálat, - Hajdú-Bihar Megye és Debrecen Nyugdíjas Szervezeteinek Szövetsége, - Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete, - Hajdúszoboszlói Derűs Alkony Nyugdíjas Klub, - Lépéselőny Közhasznú Egyesület, - SIKK Egyesület, - Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzati Hivatal, - Hajdú-Bihar Megye és Debrecen Nyugdíjas Szervezeteinek Szövetsége.

A Felzárkózási munkacsoport II. ülésének témakörei és résztvevői

X. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ jó gyakorlatok kritériumának megismerése, ❖ jó gyakorlatok a felzárkózás területein (oktatás, egészségügy, foglalkoztatás, szemléletformálás) ❖ jó gyakorlatok bemutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, - National Instruments, - ÉFOÉSZ, - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, - Hajdú-Bihar Megye és Debrecen Nyugdíjas Szervezeteinek Szövetsége, - DMJV Család- és Gyermejjóléti Központ, - Görögkatolikus Egyház, Fete vezető, - Támasz Szociális Alapszolgálati Központ, - Együtt megyünk Alapítvány, - Csat Egyesület, - Autizmus a Családban Debrecen Egyesület.

A Felzárkózási munkacsoport III. ülésének témakörei és résztvevői

XI. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ szemléletformáló igények megjelenése a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban, ❖ a szemléletformálás lehetőségei a felzárkózásban, ❖ szenvedélybetegek helyzete Hajdú-Bihar megyében. 	<ul style="list-style-type: none"> - Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, - Mosolyvirág Nagycsaládosok Egyesülete, - National Instruments, - ÉFOÉSZ, - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, - Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete, - DMJV Család- és Gyermejjóléti Központ, - Csat Egyesület, - Berettyóújfalu Önkormányzat, - Lelkierő Egyesület, - CSAT Egyesület.

A Felzárkózási munkacsoport IV. ülésének témakörei és résztvevői

XII. munkacsoportülés	
Munkacsoport vizsgált területei	Résztvevő szervezetek
<ul style="list-style-type: none"> ❖ szociális szolgáltatások helyzete a Covid-19 vírus megjelenése óta, ❖ szolgáltatási és egyéb hiányok jelenléte a hátrányos helyzetű családoknál, ❖ szociális szolgáltatásokhoz kapcsolódó adományozási igények, lehetőségek felmérése Hajdú-Bihar megye településein. ❖ demográfiai helyzet Hajdú-Bihar megyében. 	<ul style="list-style-type: none"> - Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, - Bagaméri Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, - Ebesi Alapszolgáltatási Központ és Idősek Otthona, - Lorántffy Zsuzsanna Szociális Intézmény Pocsaj, - Hajdúdorogi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, - Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központja, - Bihari Szociális Szolgáltató Központ, - Szociális Szolgáltatási Központ Hajdúböszörmény, - Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, - Támasz Szociális Alapszolgáltatási Központ, - Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ, - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály.

VII. A bevonás, szemléletformálás és a diszkriminációs jelenségek elleni küzdelem

1. A bevonás

A projekt céljai között szerepel az új együttműködések kialakítása, melynek egyik eszköze a bevonás. A felzárkózási folyamat részeként kiemelt feladat volt a megyei szervezeteken kívül a megyében élő roma társadalom megszólítása és aktivizálása.

Ennek első lépéseként a roma vezetők bevonása volt a cél, amely csak részben valósult meg. A Területfejlesztési munkacsoport ülései a Hajdú-Bihar Megyei Cigány Területi Nemzetiségi Önkormányzat elnökének vezetésével kerültek megszervezésre. A Nemzetiségi Önkormányzat képviselői egyik testületi ülésükön tájékoztatást kaptak a program céljáról, a megvalósítás aktuális állásáról és a további tervezett feladatokról.

A folyamat másik fontos szereplője a civil szervezetek bevonása volt, melyben nagy figyelmet kaptak a roma nemzetiséggel foglalkozó civil szervezetek.

A munkacsoportülések meghívottjai között állandóként szerepeltek az adott témában működő egyéb civil és egyházi szervezetek is, valamint több esetben voltak jelen a Roma Szakkollégiumok képviselői is.

A projekt munkacsoportüléseinek megvalósítása során összesen, közel 100 különböző szervezetet, intézményt, hivatalt és szolgáltatót sikerült együttműködő partnerként bevonni a felzárkózási folyamatba.

A projekt első évében a megyei önkormányzat egy fő roma nemzetiségű szakkollégiumi hallgató részére biztosított gyakorló helyet, aki gyakornokként elsősorban a Helyi Esélyegyenlőségi Programok intézkedési terveinek elemzésében nyújtott segítséget és szerzett tapasztalatot.

A projekt végrehajtásánál célként jelent meg a helyi lakosság bevonása és véleményének meghallgatása, ezt a lehetőséget biztosította a Közösségi együttműködést erősítő rendezvény több programeleme is, ahol a résztvevők egy kérdőív segítségével adtak információt a helyi szolgáltatások eléréséről és minőségéről, illetve nyilvános fórumon mondhatták el a településeken tapasztalt felzárkózáshoz köthető problémáikat. Ezek az információk beépítésre kerültek a Szolgáltatási Út Térképbe.

A partnerségen alapuló tapasztalatcsere számos területen segítheti a felzárkózást, egyik ilyen eszköz lehet a partnerek által megfogalmazott jó gyakorlatok és módszerek megismerése és elterjesztése.

A felzárkóztatásban érintett civil szervezetek adatbázisának készítése Hajdú-Bihar megyére vonatkozóan.

A projekt keretében szervezett munkacsoport üléseken többször feleltetődött egy olyan adatbázis létrehozásának a szükségessége, amely közvetlenül a felzárkózási területeken

(felzárkózási területek: lakhatás, foglalkoztatás, oktatás, képzés, szociális terület, egészségügyi terület, bevonás, szemléletformálás) feladatot végző szervezeteket vizsgálná.

Az adatbázis segít eligazodni és információkkal ellátni a felzárkózásban szerepet vállaló partnerek mindennapi munkáját, valamint együttműködési lehetőségeit is tartalmaz.

Az adatbázist az alábbi tartalommal kívántuk létrehozni:

- az adatbázis tartalmazza a Hajdú-Bihar megyében működő, felzárkózásban érintett civil és egyházi szervezetek alapadatait (pl.: név, cím, adószám, központi hely, telephely, elérhetőségek, kapcsolattartók adatai, stb.), a tevékenységükre vonatkozó adatokat (többek között a felzárkózási területen végzett tevékenységüket, tevékenységbe bevont érintett célcsoportot), a munkavégzés földrajzi helyének beazonosítását, a humán erőforrás adatait (pl.: végzettség, stb.),
- az adatbázis tartalmazza azokat a szervezeteket és adataikat is, amelyek nem rendelkeznek Hajdú-Bihar megyei székhellyel, de végeznek tevékenységet a megyében,
- az adatbázis tartalmazzon keresési funkciót, megadott szempontok alapján történő szűrési funkciót,
- az adatbázis online felületen is megjeleníthető legyen, mely minimum egy linken keresztül elérhető,
- az adatgyűjtés alapja a személyes megkeresés, melyről készüljön dokumentáció.

A civil adatbázist a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat külső szervezet bevonásával, beszerzés keretében valósította meg.

2. Szemléletformálás

A szakmai terv hangsúlyozza, hogy a felzárkózás - politika sikeres megvalósításának egyik nélkülözhetetlen feltétele a társadalom egészének megszólítása, a szemléletformálás. Ebben különösen azoknak a közreműködésére van szükségünk, akik társadalmi helyzetüknél fogva, vagy munkájukból adódóan erőteljesebben alakíthatják a társadalmi felzárkózással kapcsolatos szemléletet, erősíthetik a helyi közösségek és egyének támogató hozzáállását, aktív bevonódását. Ebben elsőrendű szerepe van a családi és az iskolai nevelésnek, a civil és egyházi szervezeteknek, roma érdekképviseleti szervezeteknek, nemzetiségi önkormányzatoknak, települési önkormányzatoknak, a közhivatalokkal és közintézményekkel szoros együttműködésben.

A megvalósítás során valamennyi felzárkózási területen megjelent a szemléletformálás igénye. Ez több projekt eseményen is kétoldalú folyamatként lett megfogalmazva, amely egyrészt a többségi társadalom normáit betartók, másrészt az azoktól eltérő szemléletkülönbségen alapul. A sikeres szemléletformálás folyamatában mindkét félnek szerepet kell vállalni.

A szemléletformálás a különböző célcsoportokat egyformán érinti.

A mélyszegénységben élőknel gyakran merült fel a különböző társadalmi elvárások (viselkedés, tiszta környezet, érzelmi és erkölcsi gyermeknevelés, munkavállalás, negatív minták átörökítése, szocializációs hiányok, pénzügyi tudatosság, egészséges életmód) betartásának a hiánya, ezen problémák sok esetben információhiányon alapulnak, melyre megoldás lehet az ismeretterjesztő tréningek szervezése. A szemléletformálásnál nagy felelősség hárul a szakemberekre és a roma származású vezetők példamutatására és segítőkészségére.

A nők munkahelyi elhelyezkedését akadályozza a gyermekneveléssel kapcsolatos feladatok ellátása, melynek megoldásaként a családbarát munkahelyek terjesztése és az atipikus foglalkoztatási formák bevezetése jelentene segítséget, melyhez a munkaadók szemléletformálására lenne szükség. A hátrányos helyzetben élők nők sokszor nem rendelkeznek a családjukból hozott mintával, valamint gyermeknevelési tapasztalattal, melyek megszerzése elkerülhetetlen a további generációk neveléséhez, az ehhez való nyitottságot szintén szemléletváltással lehet elérni.

A fogyatékossgal élő személyeknél elsősorban a munkahelyen előforduló érzékenyítés hiánya volt tapasztalható a legtöbbször, valamint a társadalomba való beilleszkedés és elfogadás segítése jelent meg igényként. Jellemzően a munkavállalók nem tájékozottak a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának lehetőségeiről és az ehhez kapcsolódó elkötelezettségük sincs meg. Továbbá hiányosság mutatkoznak az akadálymentes munkahelyek kialakításával kapcsolatban is, ezen problémák nagy része megjelenik a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban is.

Szenvedélybetegségek felméréséről szóló kutatás készítése

A projektben készített személyes interjúk és a munkacsoportok keretében - elsősorban a mindkét szempontból kedvezményezett településeken - problémaként jelent meg a szenvedélybetegséggel élők magas száma. A szenvedélybetegségek jelenléte nagyban korlátozza a hátrányos helyzetű munkavállalókat a nyílt munkaerő-piacra való kijutásban, valamint a mindennapi életben. A megyei önkormányzatnak nincs pontos és részletes információja a megyében jelen lévő szenvedélybetegek helyzetével kapcsolatban, ezért szakemberek bevonásával egy erről szóló tanulmány elkészítését tartja fontosnak.

Ezenkívül 2021-től a megyei önkormányzatok nagyobb szerepet kapnak a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos koordinációs tevékenység biztosításában, a helyi és megyei szintű együttműködés javításában, a településen jelentkező hiányterületek beazonosításában és a cselekvési terv kidolgozására irányulóan. A megyei önkormányzatok koordinációs szerepük erősödésével a helyi Kábítószer Egyeztető Fórumok munkáját támogatják.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat projekt keretében 22 db - a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről alapján mindkét szempontból kedvezményezett (társadalmi-gazdasági, infrastrukturális szempontból és jelentős munkanélküliséggel sújtott szempontból), továbbá szegregátummal

rendelkező - településeken (a KSH adatai alapján) kíván a szenvedélybetegségek felméréséről szóló kutatás alapján tanulmányt készíttetni.

A tanulmány az alábbi tevékenységeket, témaköröket foglalja magába:

- A szenvedélybetegséggel kapcsolatos felzárkózási adatok (egészségügyi, szociális) gyűjtése helyszíni fókuszcsoporthoz és egyéni interjúkkal.
- Adatelemzés elvégzése az ajánlattevő által feltárt adatok és az azokat alátámasztó információk felhasználásával.
- Az addikciós problémák megjelenése, elterjedése (a legális, illegális szerek, használatára, illetve a viselkedésfüggőségek tekintetében), okai a fent nevezett 22 db Hajdú-Bihar megyében található településen.
- A szenvedélybetegek helyi szintű egészségügyi és szociális ellátó rendszerének felmérése, a beazonosított szolgáltatási hiányok meghatározása.
- A tanulmányban a kutatási eredmények összefoglalása, valamint javaslatok, lehetőségek megfogalmazása a szenvedélybetegségek ártalmainak helyi szintű mérséklése tekintetében a megnevezett településeken.

A tanulmány készítésénél külső szakértők, szervezetek bevonása szükséges.

3. A diszkriminációs jelenségek elleni küzdelem

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a pályázat benyújtásával kifejezte azon szándékát, hogy az esélyegyenlőségi alaptételek biztosításával végzi tevékenységét, munkavállalói az esélyegyenlőségi törvény betartásával végzik munkájukat.

Az esélyegyenlőség elősegítésének célja jellemzően a hátrányos megkülönböztetésből fakadó eltérések csökkentése, az érintett célcsoportok társadalmi-gazdasági aktivitásának, részvételének növelése, a társadalmi szintű esélyteremtés.

A program végrehajtása során ez olyan hátrányos helyzetű csoportok segítségét és szempontjaik kiemelt figyelembevételét jelenti, akik saját erejükből nem lennének képesek a hátrányaikból fakadó nehézségek leküzdésére, fokozottan ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetés veszélyének, illetve támogatásra szorúlnak a szolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférése vonatkozásában.

„Esélyteremtő attitűd formálása” című képzés önkormányzati munkatársak számára

Az önkormányzat munkatársai számára indokolt az érzékenyítés, hiszen a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok problémáinak, lehetőségeinek, szükségleteinek integráló módon történő meghatározása és a célcsoportokkal kapcsolatos értő, képessé tevő, empátikus

hozzállása elengedhetetlen a mindennapi életben, valamint a hivatali munkavégzés során egyaránt, ezért „Esélyteremtő attitűd formálása” című képzésen vettek részt.

A projekt keretében a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 21 fő munkatársa számára 10 órás, az „Esélyteremtő attitűd formálása” c. képzés megtartására került sor 1 alkalommal 2019. február 20. napon.

Az érzékenyítés célja az volt, hogy a társadalom különböző csoportjain keresztül tudatosan hasson és befolyásolja a résztvevőket az érzékenyítés elérése érdekében, vagyis az érzékenyítettek közvetlen tapasztalatok megélésével, saját élményen keresztül váljanak nyitottabbá a befogadásra és az elfogadásra. A cél elérése során megtapasztalhatják saját korlátaikat és határaikat is.

A képzés az alábbi kompetenciák megszerzésére, fejlesztésére irányult:

- fogalmak megismerése (koordináció, mentorálás, esélyegyenlőség, integráció, multikulturalitás, sztereotípiák, kooperáció, konfliktus, csoport, együttműködés, hálózatépítés, csapatmunka, jogszabályi környezet megismerése)
- attitűdök (befogadó szemlélet, elfogadás, esélyteremtő attitűd erősödése a hátrányos helyzetű csoportokkal szemben, együttműködésre törekvés)
- módszer kompetenciák (felelős munkavégzés, előrelátás, hitelesség)
- gondolkodási kompetenciák (logikus következtetések levonása, problémaérzékenység, lényeglátás, problémamegoldás, kritikus gondolkodás, szelektálás)
- személyes és társas kompetenciák (személyes felelősségvállalás, nyitottság, tolerancia, empátia, segítőkészség, kockázatvállalás, megbízhatóság, kreativitás, elfogadás, befogadás, mások elismerése, meghallgatási képesség, értő figyelem, érvelés képessége).

A képzést valamennyi munkatársunk sikeresen elvégezte.

„Esélyteremtő attitűd formálása” című képzés megyei szervezetek számára

A projekt megvalósítása során igényként merült fel a 10 órás „Esélyteremtő attitűd formálása” képzés részvevőinek bővítése és a képzés további kiterjesztése.

Képzés indokoltsága:

Az esélyegyenlőség, integráció, a befogadás megerősítését és a sztereotípiák, előítéletek, a hátrányos megkülönböztetés kialakulásának megértését, megelőzését célozza. Az önkormányzat, illetve önkormányzati feladatokat ellátó intézmények, továbbá civil szervezetek munkatársai számára szükséges az érzékenyítés, hiszen a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok problémáinak, lehetőségeinek, szükségleteinek integráló módon történő meghatározása és a célcsoportokkal kapcsolatos értő, képessé tevő, empatikus hozzáállása elengedhetetlen a mindennapi életben, valamint a hivatali munkavégzés során egyaránt.

A képzés célcsoportja: a Hajdú-Bihar megyei települési és nemzetiségi önkormányzatok vezetői, települési önkormányzati feladatokat ellátó intézmények vezetői, illetve munkatársai, továbbá civil szervezetek.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a képzés szervezésével és megtartásával a Társadalmi és Esélyteremtő Főigazgatóságot (TEF) kívánja megbízni, amely rendelkezik az „Esélyteremtő attitűd formálása” (képzés nyilvántartásba-vételi száma: E-00001/2013/D008) című 10 órás szemléletformáló képzési program képzési engedélyével.

A képzésben résztvevők száma tervezetten 100 fő (járásonként lehetőleg egyenlő arányban fő). A képzési csoportok maximális létszámát az érvényben lévő COVID-19 járványügyi szabályoknak megfelelően szükséges kialakítani.

Egyéni és csoportos szupervízió

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a dolgozók mentális védelme és szakmai kompetenciájuk fejlesztése érdekében egy szupervíziós tréning megszervezését tervezte.

Az egyéni szupervízió középpontjában a szakmai önismeret fejlesztése áll. A szupervízor személyesen támogatja a résztvevőt a folyamat során.

A csoportos szupervízió résztvevői különböző szakmai háttérből érkeznek. A szupervíziós folyamat során reflektálnak egymás szakmai helyzetére és ezáltal segítik egymást a szemléletváltásban.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a **csoportos és egyéni szupervíziós tréning lebonyolítását 15 fő részvételével valósítja meg.**

- Az egyéni szupervíziós tréning lebonyolításával kapcsolatos tartalmi követelmények: személyenként 2 óra szupervízió biztosítása
 - többszemponú rálátást biztosítása a problémás helyzetekre,
 - szakmai kapcsolatok javítása,
 - elfogadás, befogadás attitűdjeinek fejlesztése,
 - szemléletváltás, belső gondolkodásmód fejlesztése,
 - szakmai kompetenciák fejlesztése,
 - a stresszhelyzetek feldolgozása,
 - csoporton belüli konfliktusok kezelése,
 - az érzelmi intelligencia fejlesztése,
 - önismeret fejlesztése,
 - mentális egészség fejlesztése,
 - kiegész megelőzése.

- A csoportos tréning lebonyolításával kapcsolatos tartalmi követelmények: 5 alkalommal 2 óra időtartamban csoportonként online formában,
 - a hivatalon belüli, munkatársak között zajló szakmai kölcsönös ráhatásból eredő problémák feldolgozása,

- a munkatársakkal szemben támasztott növekvő szakmai elvárások és az ezekhez kapcsolódó megfelelés kezelése,
- a szakmai segítség jelentőségének, a csoport társak szakmai és érzelmi támogatásának erősítése,
- az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások minőségének javítása,
- közös gondolkodás fejlesztése,
- szakmai hatékonyság növelése,
- csoporton belüli bizalom és nyitottság erősítése.

VIII. Lokális és Horizontális felzárkózási folyamatok

1. A megyében végrehajtásra kerülő fejlesztési programok áttekintése és azokban a felzárkózási szempontok lokális és horizontális érvényesítése

Lokális folyamatok

Megyei felzárkózást érintő fejlesztési programok

Az utóbbi években valamennyi felzárkózási területen elindultak megyénkben a fejlesztések. Ezek a fejlesztések hazai és uniós forrás igénybevételével valósultak vagy valósulnak meg elsősorban EFOP pályázatok útján.

A felzárkózáshoz kapcsolódó megyei településeket érintő főbb projektek (forrás:

www.palyazat.gov.hu/tamogatottprojektkereso

EFOP nyertes pályázatok	Érintett esélyegyenlőségi terület	Pályázók száma	Nyertes települések
EFOP-1.1.3-17 - Nő az esély - foglalkoztatás	foglalkoztatás, munkaerő-piac	3	Hencida, Hajdúsámson (2)
EFOP-1.11.1-17 - Kísérleti programok a szociális gazdaság erősítése és a leghátrányosabb helyzetű csoportok elhelyezkedése érdekében nonprofit szervezetek és vállalkozások együttműködése révén	foglalkoztatás, gazdasági integráció	1	Püspökladány
EFOP-1.2.11-16 - Esély Otthon	lakhatás, foglalkoztatás, elvándorlás	7	Kaba, Földes, Balmazújváros, Hajdúnánás, Derecske, Nyíradony, Berettyóújfalu

EFOP-1.2.1-15 - Védőháló a családokért	fiatalok felkészítése a családi életre, gyermeknevelés, nők és férfiak társadalmi egyenlőségének, elősegítése, a családon belül a generációk közti együttműködés elősegítése, a kapcsolati erőszak áldozatává vagy elkövetőjévé válás megelőzése	18	Debrecen (5), Püspökladány, Tiszacsege (2), Bagamér, Hajdúböszörmény, Hajdúbagos, Hajdúszovát, Püspökladány, Derecske, Mikepércs, Nádudvar, Sáp, Hajdúhadház
EFOP-1.2.5-16 - Biztos Menedék	nőket ért kapcsolati erőszak	1	Debrecen
EFOP-1.2.7-16 - Gyermekvédelmi szakellátásban, javítóintézetekben elhelyezettek önálló életkezdési feltételeinek javítása	komplex programok, jó gyakorlatok	3	Püspökladány, Komádi, Debrecen
EFOP-1.2.9-17 - Nők a családban és a munkahelyen	foglalkoztatás, munkaerő-piac, család és munka összeegyeztethetősége	4	Balmazújváros, Tiszacsege, Debrecen, Hajdúsámson
EFOP-1.3.5-16 - Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével	önkéntesség, közösségi programok, társadalmi felelősségvállalás, társadalmi integráció és szolidaritás, generációk közötti együttműködés	38	Álmosd, Debrecen (10), Derecske, Hajdúszoboszló (2), Bihartorda, Földes, Bocskai kert, Hajdúszovát, Hajdúböszörmény (6), Hortobágy, Nagyrábé, Nyíracsad, Esztár (2), Téglás, Kismarja, Balmazújváros, Sárrétudvari, Sáránd, Tépe, Szerep, Sáp (2)
EFOP-1.3.7-17 - A társadalmi kohézió erősítése az egyházak és civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenységének bővítésével	esélyteremtés	16	Fülöp, Nyíradony, Egyek, Debrecen (4), Hajdúhadház, Berettyóújfalú, Hajdúbagos, Balmazújváros, Álmosd, Hajdúböszörmény (2), Nyíracsad, Debrecen (Bánk)
EFOP-1.3.8-17 - Önkéntesség személyre szabva	önkéntesség, pályaválasztás elősegítése	6	Debrecen (4), Mikepércs, Berettyóújfalú

EFOP-1.3.9-17 - Iskolaközpontú helyi együttműködések támogatása	iskolai hasznos szabadidő eltöltés	10	Báránd, Tetétlen, Sárrétudvari, Sáp, Szerep, Esztár, Körösszakál, Berekböszörmény, Furta, Csökmő
EFOP-1.4.2-16 - Integrált térségi gyermekprogramok	családok támogatása, a Biztos Kezdet szemlélet elmélyítése, elterjesztése, az alacsony képzettség hosszú távú csökkentése, a tanulók képesség- és készségfejlesztése	2	Derecske, Berettyóújfalu
EFOP-1.4.3-16 - Biztos Kezdet Gyerekházak	a koragyerekkori esélyteremtés támogatása az óvodáskor alatti gyereket nevelő családok számára	9	Váncsod, Hajdúszovát, Zsáka, Nagyrábé, Esztár, Bagamér, Biharnagybajom, Újléta, Fülöp
EFOP-1.4.4-17 - BARI SHEJ - NAGYLÁNY FÁTÁ MÁRÉ	iskolai lemorzsolódás csökkentése, foglalkoztathatóság elősegítése	6	Hajdúhadház, Sáránd, Hajdúböszörmény, Tiszacsege, Kokad, Hajdúdorog
EFOP-1.5.3-16 - Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben - kedvezményezett térségek	HEP intézkedések megvalósításának támogatása	4	Komádi, Nyíradony, Hajdúhadház, Balmazújváros
EFOP-1.6.2-16 - Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ESZA)	szolgáltatásokhoz való hozzáférés (beleértve a szociális, közösségi, oktatási, képzési, egészségügyi és munkaerőpiaci szolgáltatásokat)	6	Újléta, Nagyrábé, Sáránd, Pocsaj, Nyíracsad, Szerep
EFOP-1.8.6-17 - A felnőtt lakosság prevenció célú egészségfejlesztése a szabadidősport révén	egészségfejlesztés, szabadidősport, életminőség javítása	5	Debrecen (3), Létavértes (Nagyléta), Kismarja
EFOP-1.9.9-17 - Még jobb kezekben	bölcsődei szolgáltatások bővítése	3	Mikepércs, Kaba, Debrecen
EFOP-2.1.2-16 - Gyerekesély programok infrastrukturális háttere	komplex gyermekprogramok támogatása	1	Derecske

EFOP-2.2.14-17 - Nevelőszülői hálózatok infrastrukturális és szakmai fejlesztése	nevelőszülői ellátás	4	Debrecen (4)
EFOP-2.2.15-16 - A karitatív szervezetek infrastrukturális fejlesztései a hátrányos helyzetűek társadalmi (re)integrációja érdekében	ellátórendszer szolgáltatásainak minőségi javítása	2	Debrecen, Ebes
EFOP-3.1.10-17 - Lépj egy fokkal feljebb! - Továbbtanulást erősítő kezdeményezések támogatása	iskolaelhagyás csökkentése, továbbtanulás erősítése	3	Derecske, Debrecen, Püspökladány
EFOP-3.1.6-16 - A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése	társadalmi elfogadás elősegítése	1	Debrecen
EFOP-3.1.8-17 - Együtt, testvérként - iskolaközi szemléletformáló program	tanulók kompetenciái, köztük szociális kompetenciái fejlődésének segítése, tanuló előítéletességének csökkentése, nyelvtanulás	3	Körösszegapáti, Kaba, Bocskai kert
EFOP-3.1.9-17 - Iskolapad újratöltve - Második esély programok támogatása	korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése	1	Debrecen
EFOP-3.11.1-17 - Szülő- Suli	iskolaelhagyók számának csökkentése	3	Hajdúszovát, Hajdúhadház, Debrecen
EFOP-3.2.10-16 - Tehetséggondozás sport által	tehetséggondozás, társadalmi és szociális különbségek csökkentése	1	Debrecen
EFOP-3.2.3-17 - Digitális környezet a köznevelésben	digitális pedagógiai módszer	6	Hajdúsámson, Ebes, Biharkeresztes, Debrecen (2), Hajdúböszörmény
EFOP-3.2.5-17 - Pályaorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák	pályaorientáció	4	Debrecen (3), Berettyóújfalu

fejlesztése a köznevelés rendszerében			
EFOP-3.2.9-16 - Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése	szociális jólét, életminőség javítása	6	Hajdúhadház, Hajdúnánás, Nyíradony, Debrecen, Derecske, Püspökladány
EFOP-3.3.1-15 - Tanoda programok támogatása	végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, minőségi oktatáshoz, neveléshez való hozzáféréseinek elősegítése	26	Álmosd, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Komádi, Debrecen (2), Berettyóújfalu, Hajdúböszörmény (Bodaszőlő), Nádudvar, Hajdúszoboszló, Biharkeresztes, Csökmő, Komádi, Zsáka, Bagamér, Polgár, Berekböszörmény, Nyírmártonfalva, Nyíracsad, Körösszakál, Hajdúdorog, Hajdúszovát, Monostorpályi, Sáp, Biharnagybajom, Biharkeresztes,
EFOP-3.3.1-16 - Tanoda programok támogatása	végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, minőségi oktatáshoz, neveléshez való hozzáféréseinek elősegítése	5	Debrecen, Biharnagybajom, Monostorpályi, Hajdúszovát Sáp
EFOP-3.3.4-17 - A népmese anyanyelvi kompetenciafejlesztő szerepének erősítése az informális és non formális tanulásban	iskolai foglalkozáson kívüli kompetenciafejlesztés, ismeret- és tudásgyarapítás	2	Debrecen, Berettyóújfalu
EFOP-3.3.5-17 - Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása	napközi és tematikus bentlakásos programok megvalósítása	2	Hajdúnánás, Létavértes (Nagyléta)
EFOP-3.4.1-15 - Roma szakkollégiumok támogatása	roma származású hallgatók támogatás	3	Hajdúböszörmény, Debrecen (2)
EFOP-3.7.3-16 - Az egész életen át tartó	kompetenciafejlesztést és az esélyteremtést célzó beavatkozások, egész	4	Mikepércs, Hajdúszoboszló, Nádudvar, Biharkeresztes

tanuláshoz hozzáférés biztosítása	életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés		
EFOP-3.9.2-16 - Humán kapacitások fejlesztése térségi szemléletben - kedvezményezett térségek	minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása a köznevelés, a felsőoktatás, a felnőttoktatás által biztosított tanulás területén, személyiség és kompetenciafejlesztő tevékenységek	3	Nádudvar, Derecske, Nyíradony
EFOP-4.1.1-15 - Egyes egyházi oktatási infrastrukturális fejlesztések	a bevett egyházak által fenntartott közoktatási intézmények beruházásainak támogatása a minőségi és befogadó oktatási környezet infrastrukturális támogatása	1	Hajdúnánás
EFOP-4.1.2-17 - Iskola 2020: Köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztése a hátránykompenzáció elősegítése és a minőségi oktatás megteremtése érdekében	közoktatás fejlesztés	6	Biharkeresztes, Földes, Berettyóújfalu, Vámospércs, Tiszacsege, Debrecen
EFOP-4.1.3-17 - Az állami fenntartású köznevelési intézmények tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése	végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, befogadó oktatási környezet erősítése	44	Sárrétudvari, Püspökladány (5), Hajdúdorog, Hajdúszoboszló (2), Magyarhomorog, Konyár, Szerep, Debrecen (10), Létavértes, Hortobágy, Nyírmártonfalva, Bagamér, Hajdúböszörmény (Bodaszőlő), Hajdúböszörmény (2), Biharnagybajom, Debrecen (Józsa), Polgár, Nyíradony, Esztár, Újléta, Csökmő, Hosszúpályi, Balmazújváros (2), Hajdúnánás, Görbeháza, Biharkeresztes, Földes, Nyírábrány

EFOP-5.2.2-17 - Transznacionális együttműködések	nemzetközi jó gyakorlatok megismerése a megoldandó társadalmi hiányok és problémák jobb kezelése érdekében	12	Hajdúsámson, Debrecen (7), Berettyóújfalu (2), Mikepércs
--	--	----	--

A fenti táblázatból látható, hogy a megye települései aktívan és sikeresen pályáztak a felzárkózást érintő problémák kezelésére. A nyertes pályázatok kiemelt területeként jelent meg a közoktatás problémáira (végzettség nélküli iskolaelhagyás, kompetenciafejlesztés, szolgáltatásokhoz való hozzáférés) megoldást nyújtó projektek megvalósítása, így ezeken a területeken hosszú távon pozitív változás várható.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat kiemelt figyelmet szentel a megyében megvalósított projektek nyomán követésére, ezért három alkalommal szervezett tematikus projektalkalmazót három témában: szegregátumban élők helyzetének javítása, gyermekek esélyegyenlősége és foglalkoztatás, felnőttképzés területén.

Megvizsgált területekkel foglalkozó pályázatok esetében felmerült problémák az alábbiak:

Szegregáció:

EFOP-1.6.2 Szegregált élethelyzetek kezelése (ESZA projekt rész) és az EFOP-2.4.1 (ERFA projekt rész):

A megyében 6 település valósít meg EFOP-1.6.2 kódszámú projektet és valamennyien pályázatot nyújtottak be az EFOP-2.4.1 kódszámú konstrukcióra, amelyek egymásra épülő projektek:

- az EFOP-1.6.2 projekt tekintetében korlátozott számban állnak rendelkezésre szociális területen a szakemberek, mely nagyban nehezíti a megfelelő humánerőforrás kapacitás biztosítását,
- az EFOP-1.6.2. felhívásban támogatást nyert települések egy részénél nincs döntés vagy szerződéskötési folyamat, ami olykor egy éves időszakot ölel fel az EFOP-2.4.1. (ERFA) pályázati konstrukció esetében, ez kiszámíthatatlanná teszi a megvalósítást,
- az EFOP-2.4.1. (ERFA) konstrukció esetében a projekt megvalósítók egyre több akadályozó tényezővel néznek szembe főként az ingatlanok tekintetében:

A felhívás alapján a beruházások csak a szegregátum területén valósulhatnak meg, azonban több pályázó esetében is felmerül, hogy a szegregátumban:

- nem található eladó ingatlan,
- amennyiben a tervezéskor még előzetes egyeztetések folytak a szegregátumban található adott ingatlanokról azok időközben elkeltek vagy az ingatlanárak olyan mértékben növekedtek, amelyek a jelenlegi költségvetés alapján nem teszik lehetővé az ingatlanok megvásárlását,
- a felhívás rugalmatlan, csak a szegregátumban engedi a szolgáltató központ létrehozását, azonban több település esetében is a szegregátum határától számított 5-

10 méteres körzetben rendelkezésre állna megfelelő ingatlan, ahol ugyanazok a problémák jellemzőek,

- akik pedig rendelkeznek a megfelelő ingatlanokkal, a jelenlegi piaci viszonyok mellett nem látják biztosítottak, hogy találnak kivitelezőt.

Gyermekek esélyegyenlősége:

- jelentős hiány tapasztalható pszichológusokból, logopédusokból, gyógypedagógusokból, viszont elengedhetetlen ezen szakember részvétele a gyermekek megfelelő fejlesztéséhez,
- adott szakterületek tekintetében a projekteknél korlátozott a bérekre fordítható keret, ezért nehéz jó szakembert találni,
- az iskolai lemorzsolódás megakadályozásához kapcsolódó tevékenységet ellátó projektek esetében a legfőbb problémát a szülők jelentik, nehézséget jelent a szülők bevonása, motiválása a programokon való részvételhez, sok diák kihasználja az orvosi igazolások általi indokolatlan hiányzások lehetőségét, amelyeket a szülők egyáltalán nem vagy csak kismértékben próbálnak kezelni,
- párhuzamosan futó közoktatási projektek esetében egyes térségekben problémát jelent az egyre növekvő pedagógus hiány, a pedagógus hiánnyal küzdő intézmények esetében pedagógusok bevonása további leterheltséget jelent a kötelező feladatok ellátása mellett, elöregedőek a nevelőtestületek, az idősebb pedagógusok nehezen tudják követni és alkalmazni a módszertani változásokat,
- egyéni fejlesztés hiánya képzésbe bevonandók esetében: először a képzésbe bevonandók mentálisan állapotát, alapkompétencia hiányosságait szükséges kezelni, amelyre egyéni fejlesztés keretében van lehetőség. Ennek hiányában ez a probléma a képzéseken jelentkezik és az oktatóknak kell kezelnie, amelyet az adott időkeretek mellett nem lehetséges teljeskörűen és sok esetben az elsődleges munkaerőpiacra jutást akadályozó tényező az egyéni fejlesztés hiánya,
- az eredményességi mutatók nem mutatnak teljes képet olyan projektek esetében, amelyek egyéni fejlesztésekre irányulnak, alapkompétenciák elsajátítását szolgálják és rész területeket ölelnek fel az adott célcsoport munkaerőpiaci helyzetének javításában, ezért szükséges az eredményességi mutatók kiterjesztése a nem feltétlenül számokban kifejezhető eredmények hatékonyságának bemutatásához,
- közbeszerzési eljárások elhúzódnása és eredménytelensége a projekt megvalósítási időszakok kitolódását és a megfelelő minőségű megvalósítást akadályozó tényezőként jelentkezik az érintett projekteknél (pl.: a megvalósítás nem közbeszerzést érintő tevékenységei néhány esetben már zárulnak, mire egy eszközbeszerzési közbeszerzési eljárás befejeződik, amelyek használatra kerültek volna a megvalósítás keretében),
- fenntarthatóság kérdése sok projekt esetében felmerül: jó példaként említhető a projektek keretében létrejött Biztos Kezdet Gyerekházak, amelyek a projekteket

követően fenntartásukhoz már állami támogatásban részesülnek, így fenntarthatóságuk nem kizárólagosan a projekt időtartamához kötődik.

A projektek többségében azonban az abban ellátott, a megvalósítás során már sikeresen működő tevékenységek fenntarthatóságát nem látják a megvalósítók biztosítottnak, hiszen az egyes megvalósítók – amelyek egyébként nem kizárólagosan a saját területükön eddig is ellátott tevékenységeket végzik – a projekt keretében új tevékenységeket látnak el, amely a projekt pénzügyi zárását követően a projekt által addig biztosított költségvetési és humán erőforrások hiányában önállóan már nem tudják ellátni, így az általuk kezelt problémák tekintetében történő előrelépés a projekt zárásával együtt megáll.

Foglalkoztatás, felnőttképzés:

- az atipikus foglalkoztatási formák és előnyei széles körű ismertetésének hiánya a munkáltatók számára,
- a kompetenciák fejlesztése esetében megfogalmazott eredményességi mutatók nem mutatnak teljes képet, több megvalósító részéről is felmerült az eredményességi mutatók kiterjesztése a nem feltétlenül számokban kifejezhető eredmények hatékonyságának bemutatásához,
- egyes projektek esetében a koordinációért felelős kijelölt országos szakmai szervezetek tevékenységi köre és az Irányító Hatóság által elvárt követelmény rendszer nem minden esetben van átfedésben és a megvalósítók eltéréseket tapasztalnak ezen a területen,
- a képzések megvalósítása mellett a mentorálás, egyéni fejlesztés elengedhetetlen a fenntartható eredmények eléréséhez a bevont célcsoportok elsődleges munkaerőpiacra való jutása tekintetében,
- egyéni fejlesztés hiánya: indokoltnak tartják, hogy a képzések előtt, valamint azt követően is folyamatos legyen az egyéni fejlesztés, mivel sok esetben a sikeres egyéni fejlesztést és képzést követően az adott bevont személy semmilyen további lépést nem tesz meg,
- családi fejlesztés hiánya: adott célcsoporttagok esetében az elvégzett mentori tevékenység, az egyéni fejlesztés és a képzések is eredménytelenné válhatnak, amennyiben a közvetlen családi környezet fejlesztésére nem kerül sor,
- mentorálási, egyéni fejlesztéseket megvalósító projektek esetében felmerült, hogy a végzettségi elvárások újragondolására lenne szükség, mivel tapasztalják, sok esetben egy alacsonyabb végzettséggel rendelkező bevont önkéntes által végzett tevékenység hatékonyabb, mint az adott felsőfokú szociális területű végzettséggel rendelkező szakemberek munkája

- felnőttoktatásban munkájukat ellátó képzéseket végző oktatók gyakorlati tapasztalata, hogy nem csak a megadott képzés megvalósítását végzik, hanem alapkompenciákat is szükséges fejleszteniük, valamint motiválási tevékenységet is kell látniuk.

A találkozók felvetett projektvalósítást akadályozó tényezők továbbításra kerültek az EMMI Kommunikációs és Partnerségi Főosztály Európai Unió Fejlesztések Kapcsolattartási Osztálya felé.

Az EFOP - 1.6.3. projekt munkacsoportüléseiről is érkeztek visszajelzések a megye felzárkózását érintő projektekkal kapcsolatban. Elsősorban a Biztos Kezdet Gyermekházak, a Tanoda programok és a Roma Szakkollégiumok részéről érkezett pozitív jelzés az eredményességet tekintve.

Magyar Faluprogram

Magyarország 3.155 települése közül 2.887 ötezer fő alatti. Ez azt jelenti, hogy a települések 90 százaléka ötezer lakosnál kisebb falu vagy kisváros és ezekben él a magyar lakosság csaknem egyharmada, több mint 3 millió ember.

A kormány által elfogadott program az 5000 fő alatti települések népességmegtartó és -növelő erejének erősítését tűzte ki célul.

A program keretében az alábbi célterületekre lehetett pályázni:

- A helyi egyházi közösségi terek fejlesztése,
- A nemzeti és helyi identitástudat erősítése,
- Tanya és falugondnoki buszok beszerzése,
- Közterület karbantartását szolgáló eszközbeszerzés,
- Óvodai játszóudvar és közterületi játszótér fejlesztése,
- Községi tér ki-/átalakítás és foglalkoztatás,
- Egyházi közösségi tér ki-/átalakítás és foglalkoztatás,
- Önkormányzati járdaépítés, felújítás anyagtámogatása,
- Önkormányzati út és hídépítés, felújítás,
- Orvosi eszköz,
- Orvosi rendelő,
- Orvosi szolgálati lakás,
- Szolgálati lakás,
- Önkormányzati tulajdonú utak felújítása,
- Kistelepülések járda építésének, felújításának anyagtámogatása,
- Polgármesteri hivatal felújítása,
- Falu- és tanyagondnoki szolgálat támogatása,
- A Falusi Civil Alap keretében civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása.

Hajdú-Bihar megyében az 5 ezer fős és ez alatti lélekszámú települései 2019-ben az elérhető 15 alprogramból 14-re nyújtottak be pályázatokat és mindben nyertek is támogatást.

2019. február végén hirdette meg a kormány a Magyar Falu Program keretében az első két pályázati felhívást (a lenti táblázatban), amely közösségi terek fejlesztésére és helyi identitástudat erősítésére adott lehetőséget a kistelepülések önkormányzatai, valamint egyházközségek számára.

Pályázott alprogramok	Nyertes települések
A helyi egyházi közösségi terek fejlesztése	Ártánd, Bedő, Furta, Nagyhegyes, Nagyrábé, Nyírábrány, Pocsaj, Sárrétudvari, Tetétlen, Tizacsege, Zsáka
A nemzeti és helyi identitástudat erősítése	Ebes, Földes, Fülöp, Gáborján, Hajdúbagos, Hajdúszovát, Kismarja, Kokad, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Szerep, Újléta, Vekerd
Orvosi eszközök beszerzésére	Álmosd, Bagamér, Esztár, Furta, Hajdúbagos, Hencida, Hortobágy, Konyár, Körösszegapáti, Monostorpályi, Pocsaj, Sárrétudvari, Újiráz, Újléta
Orvosi rendelő fejlesztés	Nyírábrány, Sárrétudvari, Vekerd
Önkormányzati út és hídépítés, felújítás	Báránd, Csökmő, Kismarja, Konyár, Mezősas, Nagykereki, Nyírmártonfalva, Sáp, Szerep, Tépe, Váncsod,
Önkormányzati járdaépítés, felújítás anyagtámogatása	Bedő, Furta, Hortobágy, Magyarhomorog, Mezőpeterd, Pocsaj,

Falusi CSOK

A kedvezményezett kistelepüléseken használt lakás és ház vásárlására, illetve a megvásárolt ingatlan felújítására, korszerűsítésére és kibővítésére egy gyermek megléte vagy vállalása esetén 600 ezer forint, kettő gyermek esetén 2 millió 600 ezer forint, három vagy több gyermek esetén pedig 10 millió forint vissza nem térítendő támogatást kaphatnak a fiatal párok.

Hajdú-Bihar megyében 60 település érintett a Falusi CSOK vonatkozásában:

Álmosd, Ártánd, Bagamér, Bakonszeg, Báránd, Bedő, Berekböszörmény, Bihardancsháza, Biharkeresztes, Biharnagybajom, Bihartorda, Bojt, Csökmő, Darvas, Egyek, Esztár, Folyás, Földes, Furta, Fülöp, Gáborján, Görbeháza, Hajdúbagos, Hajdúszovát, Hencida, Hortobágy, Kismarja, Kokad, Konyár, Körösszakál, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Mezőpeterd, Mezősas, Mikepércs, Monostorpályi, Nagyhegyes, Nagykereki, Nagyrábé, Nyírábrány, Nyíraczád, Nyírmártonfalva, Pocsaj, Sáp, Sáránd, Sárrétudvari, Szentpéterszeg, Szerep, Tépe, Tetétlen, Tizacsege, Tizagyulaháza, Told, Újiráz, Újléta, Újszentmargita, Újtikos, Váncsod, Vekerd, Zsáka.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat által megvalósítandó, felzárkózást érintő projektjei

„Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben-kedvezményezett térségek” című, EFOP - 1.5.3.-16

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 2019. február 1. napján megtartott ülésén fogadta el a „Maradj Hajdú-Biharban!” ösztöndíjról szóló 2/2019. (II. 4.) önkormányzati rendeletét az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program keretében kiírt „Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben-kedvezményezett térségek” című, EFOP - 1.5.3.-16 kódszámú pályázati felhívásra benyújtott nyertes támogatási kérelmeit.

A megyei önkormányzat a megyei prevenciós programok megvalósítása mellett a projektek megvalósítása során Megyei Ösztöndíj rendszer kialakítását vállalta a konzorciumokban résztvevő településeken élő középiskolai, valamint felsőoktatásban tanuló fiatalok részére.

A felhívásra összesen 13 db támogatási kérelem került benyújtásra, amelyből 12 nyert.

A rendelet hatályba lépése óta az Irányító Hatóság az alábbi 8 konzorcium esetében hozott támogatói döntést:

EFOP-1.5.3-16-2017-00010 - *Humán közszolgáltatások fejlesztése Kabán és a környező településeken.* Konzorciumvezető: Kaba Város Önkormányzata. Konzorciumi partnerek: Bihardancsháza Község Önkormányzata, Biharnagybajom Községi Önkormányzat, Földes Nagyközség Önkormányzata, Kaba Tamasz Alapítvány, Nagyrábé Nagyközség Önkormányzata, Tetétlen Községi Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

EFOP-1.5.3-16-2017-00014 - *Humán szolgáltatások fejlesztése Hajdúböszörmény, Görbeháza, Újszentmargita, Újtikos és Folyás települések esetében.* Konzorciumvezető: Hajdúböszörmény Város Önkormányzata. Konzorciumi partnerek: Folyás Község Önkormányzata, Görbeháza Község Önkormányzata, Keleti Főcsatorna Egyesület, Újszentmargita Község Önkormányzata, Újtikos Községi Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

EFOP-1.5.3-16-2017-00017 - *Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben a püspökladányi konzorciumban.* Konzorciumvezető: Püspökladány Város Önkormányzata. Konzorciumi partnerek: Báránd Községi Önkormányzat, Bihartorda Községi Önkormányzat, Nyelv-Kapocs Alapítvány a Szaknyelvi Képzésért, Sárrétudvari Nagyközség Önkormányzata, Szerep Községi Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

EFOP-1.5.3-16-2017-00021 - *Humán szolgáltatások fejlesztése Hajdúnánáson és vonzáskörzetében.* Konzorciumvezető: Hajdúnánás Városi Önkormányzat. Konzorciumi partnerek: Család- és Gyermejkölési Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde (Hajdúnánás), Egyek Nagyközség Önkormányzata, Hortobágy Község Önkormányzata, Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesület, Polgár Város Önkormányzata, Tiszacsege Város Önkormányzata, Tiszagyulaháza Község Önkormányzata, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

EFOP-1.5.3-16-2017-00023 - Humán szolgáltatások fejlesztése a Csökmői konzorciumban. Konzorciumvezető: Csökmő Nagyközség Önkormányzata. Konzorciumi partnerek: Bakonszeg Községi Önkormányzat, Csökmői Sárkány Népfőiskolai Egyesület, Furta Község Önkormányzata, Vekerd Községi Önkormányzat, Zsáka Nagyközségi Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

EFOP-1.5.3-16-2017-00024 - Humán szolgáltatások fejlesztése Biharkeresztesen és vonzáskörzetében. Konzorciumvezető: Biharkeresztes Város Önkormányzata. Konzorciumi partnerek: A Gyermek Egészséges Fejlődéséért Alapítvány, Ártánd Község Önkormányzata, Bedő Község Önkormányzata, Bojt Község Önkormányzata, Nagykereki Községi Önkormányzat, Told Község Önkormányzata, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

EFOP-1.5.3-16-2017-00057 - Humán közszolgáltatások fejlesztése Berettyóújfalu és a környező településein. Konzorciumvezető: Berettyóújfalu Város Önkormányzata. Konzorciumi partnerek: Gáborján Község Önkormányzata, Közjó Fejlődéséért Egyesület, Pocsaj Nagyközség Önkormányzata, Szentpéterszeg Községi Önkormányzat, Váncsod Községi Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

EFOP-1.5.3-16-2017-00058 - Humán szolgáltatások fejlesztése Esztár és környező településein. Konzorciumvezető: Esztár Község Önkormányzata. Konzorciumi partnerek: Berekböszörmény Község Önkormányzata, Esztár Fejlődéséért Alapítvány, Hajdúbagos Község Önkormányzata, Hajdúsámson Város Önkormányzata, Kismarja Község Önkormányzata, Mezőpeterd Községi Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

A rendelet hatálya alá tartozó településeken összesen 295 fiatal részesült ösztöndíjban és még 105 fő támogatására nyílt lehetőség (30 fő a Komádi Városa, 41 fő a Nyíradony Városa, 34 fő a Hajdúhadház Városa által vezetett konzorciumokban).

Az újonnan nyertes konzorciumokban támogatható személyek számát az alábbi táblázat szemlélteti:

Konzorciumvezető	Ösztöndíjban részesíthető létszám
Kaba	60
Hajdúböszörmény	160
Püspökladány	210
Hajdúnánás	210
Csökmő	80
Biharkeresztes	70
Esztár	160
Berettyóújfalu	150

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése további 44 település közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező tanulóra, illetve hallgatóra terjeszti ki, az ösztöndíj rendszert, melynek

eredményeként összesen 62 település ifjúsága részesülhet majd a programból. Ezzel még szélesebb körben nyílik lehetőség a tanulmányok folytatásához történő segítségnyújtásra, mely tovább erősítheti, hogy minél több fiatal maradjon végzettségének megszerzését követően a megyében, erősítve ezáltal a megye népességmegtartó erejét és jövőbeni folyamatos gazdasági, társadalmi fejlődését.

TOP-5.1.1-15 - „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések”

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, a Hajdú-Bihar Megyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. és a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzati Hivatal konzorciumi együttműködésében zajló kiemelt eljárásrendben elbírált projekt megvalósítása 2016. szeptember 1. napján kezdődött meg. A 2018-as év elejétől folyamatosan valamennyi munkaerőpiaci szolgáltatás elérhetővé vált a célcsoporti tagok számára. A nagy igényre való tekintettel a rendelkezésre álló keretösszegek nagy része néhány hónap alatt kimerítésre került.

A kormányhivatal a projekt céljainak elérése érdekében a következő támogatási programelemeket nyújtja:

- képzési költség támogatása,
- képzés idejére szóló keresetpótló juttatás és járulékainak biztosítása,
- képzéshez kapcsolódó utazási költség támogatása,
- képzés alatt igénybe vett gyermekfelügyelet vagy más hozzátartozó ápolásának/gondozásának támogatása,
- képzési alkalmassági vizsgálat és foglalkozás egészségügyi vizsgálat támogatása,
- bérköltség támogatás,
- foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás,
- munkába járáshoz kapcsolódó utazás költségeinek megtérítése, csoportos személyszállítás támogatása,
- lakhatási támogatás,
- vállalkozóvá válás támogatása,
- munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtása,
- szolgáltatáshoz kapcsolódó utazási költségek támogatása,
- szolgáltatás alatt igénybe vett gyermekfelügyelet vagy más hozzátartozó ápolásának/gondozásának támogatása.

Eredményességmérési keretre vonatkozó indikátor teljesülése 2019. december 31. napig:

A jelenleg hatályos Támogatási Szerződés szerint a projekt 2021. június 30-ig tart. A szakmai megvalósítás megkezdésétől 2019. december 31. napig a 800 főből 873 fő bevonása (a teljes létszám 109,125 %-a) történt meg a következők szerint:

- munkaerőpiaci szolgáltatásban 869 fő részesült (közülük 162 fő csak szolgáltatásban, támogatási programelemben nem):

- egyéni munkatanácsadásban 631 fő,
- egyéni álláskeresési tanácsadásban 155 fő,
- pályaválasztási tanácsadásban 22 fő,
- pályamódosítási tanácsadásban 61 fő,
- legfeljebb 8+4 havi 70%-os foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás 71 fő,
- legfeljebb 90 napos munkatapasztalat-szerzés támogatás 28 fő,
- legfeljebb 8+4 havi 100%-os bérköltség támogatás 534 fő,
- lakhatási támogatás 4 fő,
- vállalkozóvá válás támogatás 27 fő,
- képzési támogatás keresetpótló juttatással 59 fő részére került megállapításra.

Ezenfelül a program 7 ügyfél munkába járását, 51 ügyfél képzés helyszínére való eljutását segíti, míg képzés alkalmassági vizsgálaton 25 fő vett részt.

A megyei önkormányzat szervezésében 2019. évben 3 alkalommal került sor a megyei paktumok hálózatosodását segítő ülések megtartására, melyeken a helyi paktumok szakmai megvalósítói és a Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatalok munkatársai vettek részt.

A 2020-as szakmai beszámoló alapján, december 31-ig az alábbi indikátorok teljesültek:

A foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma: 333 fő

- a foglalkoztatási paktum keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma (nő): 171 fő
- a foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma: 583 fő
- a foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma (nő): 316 fő
- a foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma: 952 fő
- a foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma (nő): 516 fő

TOP- 5.1.2. „Helyi foglalkoztatási együttműködések”

A helyi paktumoknak szorosan illeszkedniük kell a megyei paktumhoz, illetőleg a megyei ITP-ben vállalt 2 666 fő munkaerő-piaci szolgáltatásba történő bevonásának teljesítése csak a megyei és a helyi paktumok együttműködésében valósulhat meg. A helyi paktumok esetében 2 db paktum kezdte meg 2018. évben a projekt megvalósítását: a TOP-5.1.2-16-HB1-2017-00001 „Foglalkoztatási együttműködések a Sárréti paktumterületen” című, valamint a TOP-5.1.2-16-HB1-2017-00003 „Foglalkoztatási együttműködések a Dél-Nyírségi paktumterületen” című projektek. 2019. évben a TOP-5.1.2-16-HB1-2017-00004 (Észak-Hajdúsági foglalkoztatási együttműködések) és a TOP—5.1.2-16-HB1-2017-00002 (Foglalkoztatási együttműködések a Derecske-Berettyóújfalu paktumterületen) Támogatási szerződések megvalósítása indult el. Mindegyik helyi paktum esetében kialakításra kerültek a helyi paktumszervezetek, elfogadásra kerültek az Irányító Csoportok és a Foglalkoztatási

Fórumok ügyszrendjei, melyeket a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat munkatársai készítettek el. A célcsoport bevonására mind a négy helyi paktumban folyamatosan zajlik.

Felzárkózó települések

Egy hosszú távú fejlesztési program keretében 300 település kerül kiválasztásra egy komplex, foglalkoztatási, iskolázottsági, lakhatási, jövedelmi, bűnözési viszonyokat és a korszerkezetet egyaránt figyelembe vevő mutató segítségével, a KSH-val együttműködve. A felzárkóztatási program módszertani támogatását a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület valósítja meg.

A 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozata a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról alapján Hajdú-Bihar megyéből Told település került be a programba.

A Kormány 1186/2020. (IV. 28.) Korm. határozata a „Felzárkózó települések” és a gazdaságélénkítő program folytatása érdekében teendő további intézkedésekről 2. ütemében további Hajdú-Bihar megyei településeknek nyílt lehetőségük bekerülni a programba:

Kismarja, Bakonszeg, Biharnagybajom, Magyarhomorog, Biharkeresztes, Nyírábrány, Csökmő, Tetétlen, Földes, Furta, Bagamér, Sárrétudvari, Bagamér, Pocsaj.

Horizontális cél

A horizontális cél, mely az adott területi egység fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető megfontolások, elvárások és kritériumok összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál (pl. pályáztatás, projektkiválasztás során) egyaránt következetesen érvényesíteni kell.

Horizontálisan érvényesítendő szempont minden területen az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a kormányrendeletben is kiemelt célcsoportok helyzetére, ezen a szempontokat figyelembe véve végzi munkáját a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat.

Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során felszámolni.

Az EFOP- 1.6.3. projekt megvalósítása során érvényesítésre kerültek a Felzárkózási stratégia horizontális elvei, amelyek a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását, a roma lakosság helyzetének javítását és a hiányzó humánerőforrások kiegészítését jelentik.

A megyei szintű fejlesztések hozzájárulnak a nemzeti stratégiai célokhoz, köztük a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában megfogalmazott célkitűzésekhez.

A fejlesztések szolgálják a megyében élő hátrányos és nem hátrányos helyzetű lakosság igényeit és a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés szempontjait.

A projekt nyomon követte és értékelte a megyében jelen lévő ágazati és területi fejlesztések összességének hatásait.

A projekt keretében megvalósuló szolgáltatási hiányok feltérképezésénél kiemelt figyelmet kaptak a kedvezményezett települések.

Felzárkózási szempontok megjelenése a megyei stratégiai dokumentumokban.

Hajdú-Bihar megye Területfejlesztési Konceptiója

Hajdú-Bihar megye 2020. novemberében közzétett Területfejlesztési Konceptiója is tartalmaz olyan megfogalmazásokat, amelyek elengedhetetlenek a felzárkózási folyamat támogatásához.

A megye gazdaságfejlesztésében a dinamizálás – a megye kétarcúsága miatt – egyszerre jelent felzárkóztatást és versenyképesség fokozását. A hátrányos helyzetű térségekben a megfelelő kompetenciák elérésére irányuló képzésekre épülő vállalkozások (alacsonyabban képzett munkaerőt foglalkoztató) megtelepedésének segítése fontos feladat kell, hogy legyen.

A társadalmi kohézió erősítéséhez, a leszakadó területek és társadalmi rétegek felzárkóztatásához olyan megyei viszonyok kialakítása szükséges, amelyek hosszú távon a lehető legszélesebb – cselekedni akaró – társadalmi rétegek számára biztosítják a társadalmi és a gazdasági életben való részvétel alapfeltételeit

A társadalom stabilitása, működőképessége az alapvető szociális és egészségügyi ellátások, képzési feltételek biztosításán túl magában foglal olyan értékeket is, mint a kulturális hagyományok és sokszínűség elismerése, valamint az esélyegyenlőség biztosítása.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat - a Pénzügyminisztérium által kiadott tervezési útmutatóját figyelembe véve - a Megyei Felzárkózási Fórum tagjai számára is biztosította az egyeztetésben való aktív részvételt.

Hajdú-Bihar megyei Területfejlesztési Stratégiai Program 2021-2027.

A Hajdú-Bihar megyei Stratégiai Program keretében tervezett, felzárkóztatást támogató beavatkozások az alábbiak:

„A megye halmozottan hátrányos helyzetű lakosainak aránya az országos átlagnál magasabb, ahogy az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők aránya is. Éppen ezért a szociális ellátó rendszerek fejlesztése, az alternatív, helyi jövedelmet jelentő foglalkoztatási formák elterjesztése, a környezeti fenntarthatóságot figyelembe vevő környezetkímélő termelési módok elterjesztése egyszerre lehet a vidékfejlesztés és a szociális felzárkóztatás záloga. Ehhez elsősorban a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációjának erősítése, felzárkóztatása az oktatásba és munkaerőpiacra való hatékonyabb bevonásán keresztül elengedhetetlen.”

„A megye hátrányos helyzetű térségeiben az alternatív, helyi jövedelmet jelentő foglalkoztatási formák elterjesztése, a környezeti fenntarthatóságot figyelembe vevő környezetkímélő termelési módok elterjesztése egyszerre lehet a vidékfejlesztés és a szociális felzárkóztatás záloga.”

„A beavatkozás kiemelten kezeli a periférikus és hátrányos helyzetű térségekben a versenyhátrányok feloldása és integrált felzárkóztatása érdekében a kulturális ellátás infrastrukturális és humán feltételeinek megteremtését, fejlesztését. Alapvető a társadalmi hátrányok átörökítését csökkentő, a társadalmi felzárkózást támogató kulturális szolgáltatások fejlesztése. Területi egyenlőtlenség felszámolása érdekében a kulturális szolgáltatások fejlesztése, a kulturális javakhoz és értékekhez való hozzáférés javítása, ennek részeként a digitalizáció támogatása a közösségi művelődés intézményrendszerében”

„A megye településein fontos a szociálisan leszakadó csoportok felzárkóztatásának segítése, valamint az esélyegyenlőség javítására szolgáló személyi, tárgyi, infrastrukturális háttérfeltételek biztosítása a köz - és civilszférában. Ennek fő célja a társadalmilag hátrányos csoportok integrálási esélyeinek, ezen belül pedig különösképp az általános életminőségének, készségeinek és munkaerőpiaci esélyeinek a javítása kell, hogy legyen.”

„Hajdú-Bihar megyében jelentős arányban található olyan társadalmi rétegeket – pl. a fogyatékosokkal élőket, a nőket, a fiatalokat, a nagy számú roma lakosságot, az időseket, hajléktalanokat, tartós munkanélkülieket, periférián élőket stb. –, akik hátrányos helyzetből indulnak a munkaerő-piaci versenyben. A társadalmi integráció elősegítése, az esélyegyenlőség javítása, a szolidaritás megvalósítása kiemelten fontos feladat a megyében. A beavatkozás keretében olyan speciális programok megvalósítására kerül sor, amelyek a halmozottan hátrányos helyzetű rétegek képzettségi színvonalának növeléséhez és foglalkoztatásukhoz járulnak hozzá, függetlenül attól, hogy az dinamizálódó vagy hátrányos helyzetű térségben történik-e.”

Hajdú-Bihar megye területfejlesztési koncepcióját megalapozó feltáró-értékelő vizsgálat

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a 2021-2027-es uniós fejlesztési ciklusra vonatkozóan megkezdett munka folytatásaként elkészítette a Hajdú-Bihar Megye Területfejlesztési Koncepció aktualizálását, módosítását a 2030-ig tartó időtávra szólóan. A Helyzetfeltárás több olyan adatot és elemzést is tartalmaz, amely a Szolgáltatási Út Térképben is megjelenik, elsősorban a demográfiai szerkezetet, a felzárkózási mutatókat, a foglalkoztatási viszonyokat, az infrastrukturális helyzetet és az intézmény felszereltségeket illetően.

Északkelet-Magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna (Creative Region) Hajdú-Bihar Megye 2030 Stratégiája

A Stratégiában célként jelenik meg a társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség és társadalmi innováció erősítését célzó szolgáltatások és munkaerő-piaci fókuszterületek továbbfejlesztése.

2. A beavatkozásnak köszönhetően legalább 1 program által a felzárkózási célok hangsúlyosabbá válnak.

Megállapítható, hogy a projekt szakmai tervében szereplő, előzetesen beazonosított főbb problémákra irányuló megoldások a megvalósítás során kiemelt figyelmet kaptak.

A projekt szakmai tervében szereplő, előzetesen beazonosított főbb problémák az alábbiak:

- Az esélyegyenlőségi célcsoportokkal (mélyszegénységben élők, gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők) való intenzívebb kapcsolattartás feltételeinek javítása,
- az esélyegyenlőségi célcsoporttal napi kapcsolatban lévő munkatársak kommunikációs képességeinek fejlesztése,
- megyei, járási és települési szereplők (közigazgatási és közigazgatáson kívüli szereplők) együttműködési lehetőségeinek javítása,
- esélyegyenlőségi célcsoportok közösségi bevonásának javítása,
- a lakosság iskolázottsági szintjének javítása,
- életminőség, életkörülmények javítása,
- a fogyatékosággal élő személyek elszigetelődésének csökkentése.

A megyei szintű problémák részletes beazonosítása és feltárása a projekt megvalósítási szakaszában valósul meg, annak elengedhetetlen fontosságú részét képezi (munkacsoportok, célcsoportok szakértői, megyei felzárkózási paktum kidolgozása keretében).

A projekt megvalósításban megjelenő egyik felzárkózási terület az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata, amely magába foglalja a népegészségügyi szűréseket.

A program végrehajtása során többszöri jelzés érkezett az egészségügyi szűrések elérhetőségével kapcsolatban. Ez a probléma főként két partnert érintett: a szolgáltatást koordináló Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi főosztályát és a települési önkormányzatokat, akik segítik a szervezőt a szűrés népszerűsítésében.

A munkacsoport ülések és egyéb találkozók eredményeképpen fogalmazódott meg a megyei önkormányzat szerepének növelése, mint igény a népegészségügyi szűrések során. Ennek a folyamatnak az erősítését kívánja a későbbiekben a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat segíteni, a települési önkormányzatokkal kialakított szoros együttműködését felhasználva, ezáltal növelve a népegészségügyi szűréseken részt vevők számát.

Több olyan munkacsoport ülés került megszervezésre, ahol aktívan részt vett Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály szűrés koordinátora, ezáltal erősítve a partneri kapcsolatukat.

IX. Fenntarthatóság, eredmények hasznosulása

1. Fenntarthatóság

A fenntartási időszak a projekt zárását követően, tervezetten 2024. március 31-ig tart, amely idő alatt évente 1 Megyei Felzárkózási Fórum kerül megtartásra önerőből, amelyek lebonyolítását jelenléti ívvel igazoljuk.

A kialakított partnerkapcsolatokat, ágazatközi együttműködések és a meglévő, valamint a projekt során beszerzett eszközrendszerünket tovább használjuk a program folytatásához, fejlesztéséhez. A szakmai és szervezeti fenntarthatóságot a létrejövő ágazatközi együttműködések várhatóan biztosítják.

A projekt során szakmaiságunk javulása, tárgyi eszközeink, partneri kapcsolataink, szellemi tőkénk és tapasztalataink növekedése fogja biztosítani a projekt folytatásának lehetőségét.

Szervezetünk és partnereink tapasztalata és kapacitása várhatóan nem csak azt tette lehetővé, hogy a projektet megvalósítsuk, a kitűzött célokat elérjük, de reményeink szerint azt is, hogy a pályázati időszak után is folytatni tudjuk programunkat.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat munkatársaira, szakembereire és meglévő infrastruktúrájára támaszkodva vállalja, hogy a projektelemek egy részét a projekt zárását követően is működteti. Működésünk humán és pénzügyi szempontból is – tervezhető, fejleszthető.

2. Az eredmények hasznosulása

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat munkája, tapasztalatai, együttműködései a szakmai szervezetekkel és társadalmi beágyazottsága is garanciát jelent arra, hogy a projektet nem csak sikeresen megvalósítja, de eredményeit fenn is tudja tartani.

A kialakult megyei szintű koordinációs és konzultációs rendszer további működésének a célja a felzárkózás-politikai együttműködések megyei szinten való működtetése, valamint az országos felzárkózás-politikai célok szakmai támogatása.

A kialakított partnerkapcsolatokat, ágazatközi együttműködések és a meglévő, valamint a projekt során beszerzett eszközrendszerünket is használjuk majd a program folytatásához, fejlesztéséhez.

Több olyan országos szakmai anyag elkészítésében tudtunk segíteni, ahol a már elkészített megyei SZÚT alapul szolgált.

A szolgáltatási hiányok későbbi megszüntetéseinek hatását a felzárkózást érintő települések lakosai közvetlenül érezhetik, továbbá a megyében lévő szolgáltatások elérhetősége javul.

Tapasztalataink alapján megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű célcsoportok készségei, tudása a különböző témákban szervezésre került, közösséget erősítő rendezvények által javult, fejlődött.

X. A felzárkózást segítő jó gyakorlatok

1. A felzárkózást segítő jó gyakorlat fogalma

Legtöbb projekt felhívás nem tartalmazza vagy hiányosan definiálja a jó gyakorlatok gyűjtéséhez, kidolgozásához szükséges elvárásokat, ezért szükséges annak definiálása.

A „jó gyakorlat” olyan, a gyakorlatban már kipróbált vagy kipróbálásra alkalmas hatékony, nyilvánosan végrehajtott cselekvési terv, amely esetünkben, a szolgáltatási hiányok megszüntetésének megoldásaként szolgál.

A jó gyakorlat célcsoportjának és működési területének meghatározásához javasolt a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MNTFS) célcsoportjainak (tartósan rászoruló, szegény családban élő gyermekek, romák) megismerése.

Jó gyakorlatot bármelyik önkormányzat, szervezet, magánszemély készíthet, aki munkájával hozzá szeretne járulni a felzárkózást érintő társadalmi csoportok szolgáltatás hiányainak enyhítéséhez vagy megoldásához.

A jó gyakorlat az MNTFS-hoz kapcsolódóan a következő területeket érintheti: gyermek jól-lét, területi egyenlőtlenségek, oktatás-képzés, foglalkoztatás, egészségügy, lakhatás, bevonás, szemléletformálás, diszkrimináció elleni küzdelem.

A jó gyakorlat helyi sikeressége érdekében szükséges, hogy a felhasználók által elismert szolgáltatásként legyen képes működni, mérhető, értékelhető minőségelemekkel rendelkezzen.

További elvárás lehet, hogy a jó gyakorlat legyen innovatív, ami azt jelenti, hogy új vagy az eddig létezőktől különböző megoldásokat tudjon kínálni az adott terület vagy közösség problémájára. A jó gyakorlat legyen egyedi és tovább fejleszthető.

A jó gyakorlat fogalmánál kritériumként jelenjen meg az adaptálhatóság, amely biztosítja, hogy más is felhasználhatja az adott területen már jól működő programot.

A jó gyakorlat folyamatos működésének legfontosabb feltétele a fenntarthatóság.

A jó gyakorlat tulajdonosa legyen beazonosítható, a dokumentum tartalmazza: a tulajdonos pontos címét, a megvalósítás helyszínét, az érintett célcsoportot és annak jellemzőit - problémáit, a működésének bemutatását, újszerűségét, partnerhálózatát, referenciáit, szükséges erőforrásait, fenntarthatóságát, adaptációjának lehetőségét.

2. A jó gyakorlatok jelentősége

A projekt által megfogalmazott szolgáltatási hiányok csökkentésének egyik eleme lehet a felzárkózással kapcsolatba hozható jó gyakorlatok összegyűjtése és népszerűsítése.

A megvalósítás során egyértelmű célként lett megfogalmazva a különböző felzárkózást támogató projektek jó gyakorlatainak megismerése.

A jó gyakorlat megismerés egyik színtere a munkacsoportüléseken részt vevő szervezetek, partnerek jó gyakorlatainak beazonosítása.

3. Jó gyakorlat kisfilm készítése

A projekt által megfogalmazott szolgáltatási hiányok csökkentésének egyik eleme lehet a felzárkózással kapcsolatba hozható jó gyakorlatok összegyűjtése és népszerűsítése.

A megvalósítás során egyértelmű célként lett megfogalmazva a különböző felzárkózást támogató projektek jó gyakorlatainak megismerése.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a pályázat keretében egy jó gyakorlatot tartalmazó kisfilmet készített külső vállalkozó bevonásával. A kisfilm egy olyan folyamatot, módszert mutat be, amely felkészíti a hátrányos helyzetű munkavállalókat a nyílt munkaerő-piacon való megjelelésre, munkavállalásra

Jó gyakorlatok a közfoglalkoztatás keretében Hajdú-Bihar megyében (Forrás: kozfoglalkoztatatas.kormany.hu)

Település, szervezet	Tevékenységek
Nagyhegyes	dísz tárgyak készítése, konyhakerti növények termesztése (cirok, levendula), gyümölcsstermelés, seprűkötés, levendulás ajándéktárgyak készítése, település karbantartás
Püspökladány	növénytermesztés, állattartás (juh, baromfi), tésztakészítés, zöldségsavanyítás, varróműhely, asztalosműhely, betonelem gyártás, sütőüzem működtetés
Polgár, Polgári CSEMETE Szolgáltató és Kereskedelmi Szociális Szövetkezet	sertés tenyésztés, zöldség-, gyümölcs feldolgozó üzem működtetése
Szerep	kutyamenhely működtetése, növénytermesztés (repce, búza, kukorica, napraforgó), állattenyésztés (sertés, baromfi), kosárfonás, szőnyegszövés, település karbantartás
Kismarja	növénytermesztés (uborka, hagyma), állattenyésztés (sertés), varroda-, betonelemgyártó-, kosárfonó-, aprítékgyártó- és fafaragó üzem működtetése
Tiszagyulaháza	Gólyafesztivál (ennek része a területi közfoglalkoztatási kiállítás),
Bakonszeg	mezőgazdasággal (napraforgó, kalászos gabona), állattenyésztéssel és értékteremtéssel foglalkoznak, gyógynövénytermesztés, gyümölcsfeldolgozás, asztalosműhely, szőnyegkészítés, briketálló üzem működtetése, méhészkedés (Vekerddel, Furtával)
Nagyrabé	járdakészítés, ajándéktárgyak készítése, mezőgazdaság, növénytermesztés, drótfonás, időskori kommunikációs program
Mezősas	mezőgazdasági (gabonafélék, konyhakerti növények) és belvíz-elvezetési
Nyírmártonfalva	zöldségtermesztés (uborka, spárga, sütőtök, bodza) járdaépítés, kátyúzás, mezőgazdasági földutak karbantartása, betonelem gyártás, drótfonat készítés
Egyek	eb rendészet, belvíz-elvezetési program

1. számú melléklet

Együttműködési megállapodás Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum létrehozásáról - tervezet -

I. Preambulum

1./ A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat az EFOP-1.6.3-17. kódszámú pályázati felhívásra támogatási kérelmet nyújtott be, mely EFOP-1.6.3-17-2017-00018 azonosítószámmal „*Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan Hajdú-Bihar megyében*” címen támogatásban részesült.

2./ A felhívás alapvető célja megyei szintű koordinációs és konzultációs rendszer kialakítása annak érdekében, hogy a felzárkózás-politikai együttműködések ne csak országosan és helyi, esetlegesen járási-, hanem a közigazgatás következő szintjén, a megyei szinten is kialakuljanak, rendszeressé váljanak, és esélyteremtő módon hassanak vissza az egyes települések lakosságának életére, növelve a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Ennek részeként az egész megyére kiterjedően olyan felzárkózás politikai partnerség (a továbbiakban: Fórum) létrehozása, mely partnerség tagjai szakmai hozzáértésükkel, aktív részvételükkel olyan konzultációs, tanácsadó, szakmai javaslattevő tevékenységet fejtenek ki, mely a kapcsolódó intézkedésekkel hozzájárul a megye felzárkózás politikai helyzetét érintő problémák, igények valós, folyamatos feltárásához és megoldásához.

A felhívás keretében támogatásra kerülő megyei szintű együttműködések hatékonyabbá teszik a feladatellátást és az önkormányzatok közötti párbeszédet, valamint tudáscserét, ezáltal segítik a szolgáltatási hiányok felszámolását, meglévő eszközök, szolgáltatások összehangolását. Egyúttal a települési önkormányzatok számára a helyi esélyegyenlőségi programjaik (továbbiakban HEP) elkészítéséhez, felülvizsgálatához, végrehajtásához is inpputal szolgálhatnak. Emellett a szakemberek koordinációs, szervező, és tanácsadási tevékenységének köszönhetően az önkormányzati együttműködésben résztvevő kistélepülések is szakmai támogatáshoz juthatnak.

Az EFOP-1.6.3-17-2017-00018 kódszámú, „*Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan Hajdú-Bihar megyében*” című pályázat keretében a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, mint a pályázat megvalósítója, a 36 hónapos projektidőszak alatt 6 alkalommal szervez a megyében Megyei Felzárkózási Fórumot.

3./ A II.1./ pontban felsorolt Felek (a továbbiakban: Felek) rögzítik, hogy jelen együttműködési megállapodás aláírásával a Fórum partnerséget nem csupán a projekt megvalósítása érdekében kívánják létrehozni, hanem azon felismerés által vezérelve, hogy a megye hátrányos helyzetű célcsoportjait érintő esélyegyenlőségi problémák megoldására csak többszereplős együttműködéssel lehet megfelelő választ találni és csak közös erőfeszítéssel lehet olyan programokat, cselekvési terveket kidolgozni és megvalósítani, mely a felzárkózásukat szolgálja.

4./ Felek megállapítják, hogy a Fórum döntésével támogatja 4 munkacsoport létrehozását, amely kormányzati szereplők, civil szervezetek, gazdasági szereplők, egyházi intézmények bevonásával, amely 3 éven keresztül összesen 12 alkalommal a hátrányos helyzetű

célcsoportokhoz kapcsolódó tematikus üléseket tart. Célja, a szolgáltatási hiányok kiküszöbölését segítő együttműködési lehetőségek feltérképezése és megoldási javaslatok megfogalmazása a Fórum részére.

A munkacsoport vezetője részt vesz a Megyei Felzárkózási Fórumokon, így közvetítve a munkacsoportokon feltárt problémákat és javaslatokat.

5./ A Felek megállapítják, hogy a Fórum létrehozza és elfogadja a Szolgáltatási Út Térképet, amely a projekt 24. hónapjának végére készül el. Célja a megyében meglévő szolgáltatások lakossághoz való elérésének vizsgálata, különös tekintettel a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra.

A projekt keretében generált megyei szintű együttműködések megerősítése és fenntarthatósága érdekében, a Fórum létrehozza és elfogadja a Megyei Esélyteremtő Paktumot, a támogatási szerződés megkötésétől számított 30. hónap végéig. A Paktum a Szolgáltatási Út Térképen alapuló együttműködések gyűjteménye, melyek a helyi szereplőknél rendelkezésre álló eszközök, szolgáltatások, intézmények stb. felhasználásával megoldásokat nyújtanak a települési szinten jelentkező hiányok ellátására.

6./ Az együttműködést létrehozó és megvalósító feleknek általános és kiemelt célja, hogy:

- a.) Új együttműködések generálása területi szinten, az esélyegyenlőséget és felzárkózást érintő speciális problémák megoldására, szolgáltatás hiányok kiküszöbölésére
- b.) Megyei szinten a hátrányos helyzetű célcsoportokat érintő beavatkozások összehangolása
- c.) Hajdú-Bihar megye kapacitás és szervezetfejlesztése a felzárkózás-politika területi szintű koordinációjának kialakítása érdekében
- d.) a célcsoportok helyzetének, általános problémáinak, lehetőségeinek felmérése, szolgáltatási hiányok szükségletek meghatározása
- e.) az összegzett tapasztalatokra építve, a megoldási irányok közös meghatározására, és a legszükségesebb változtatások, együttműködések kialakítására, eredmények megvalósításának lehetőségei, együttműködések kialakítása

II. A felzárkózási együttműködést (Fórumot) létrehozó és azt alkotó szervezetek

1./ A Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórumot létrehozó szervezetek a következők, mely szervezetek képviselői jelen együttműködési megállapodást kézjegyükkel látták el:

- Hajdúhadház Város Önkormányzata
- Kaba Város Önkormányzata
- Komádi Városi Önkormányzat
- Csökmő Nagyközség Önkormányzata
- Egyek Nagyközség Önkormányzata
- Nagyrábéi Nagyközségi Önkormányzat
- Újléta Község Önkormányzata
- Fülöp Község Önkormányzata
- Szerep Községi Önkormányzat
- Hajdú-Bihar Megyei Cigány Területi Nemzetiségi Önkormányzat
- Hajdúszoboszlói Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Földesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Sáp Község Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat

- Debreceni Egyetem Különleges Orvos-és Mentőcsoport Egyesület
- Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete
- Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete
- Napfényes Támogató Szociális Egyesület
- Forrás Lelki Segítők Egyesülete
- Tiszántúli Református Egyházkerület
- Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
- Tiszamenti Regionális Vízmű Zrt. Hajdú-Bihar Megyei Üzemigazgatóság
- NHKV Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság
- Hajdú-Bihar megyei Foglalkoztatási Paktum Szervezete
- FAG Magyarország Ipari Kft.
- PIREHAB Nonprofit Kft.
- Tranzit-Ker Zrt.
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
- Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság
- Debreceni Szakképzési Centrum
- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum
- Debreceni Tankerületi Központ
- Berettyóújfalui Tankerületi Központ
- Hajdúböszörményi Tankerületi Központ
- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége
- Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Fejlesztési, Tervezési és Stratégiai Bizottság
- Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Jogi, Ügyrendi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága

Állandó meghívottak:

- Egyenlő Bánásmód Hatóság
- EMMI Szociális ügyekért és Társadalmi felzárkózásért Felelős Államtitkárság
- Hajdú-Bihar Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
- Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitányság

2./ Felek rögzítik, hogy a Fórum egy nyitott együttműködési szerveződés, melyhez a pályázati felhívásban meghatározott szervezet-típusoknak megfelelő szervezetek bármikor csatlakozhatnak, amennyiben a Fórum céljait magukra nézve kötelezőként elismerve, szándéknyilatkozatban fejezik ki csatlakozási szándékukat. A Fórumhoz történő csatlakozás a szándéknyilatkozatnak a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke részére írásban benyújtva válik hatályossá.

III. Az együttműködés témakörei

- Szegregált élethelyzetek, marginalizált csoportok
- Szociális alapszolgáltatások - személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások
- Szegénység és társadalmi kirekesztődés
- Gyermek jogai, gyermekjóléti alapellátás
- Munkaerő piaci körkép, pályakezdekők, védett korú munkavállalók lehetőségei
- Nők kedvezőtlen helyzete

- Nők a munkaerő-piacon
- Idősek világa
- Idősek aktivizálásának lehetőségei, generációk közötti távolság csökkentése
- Fogyatékkal élő személyek problémái
- Fogyatékkal élő személyek lehetőségei

IV. A Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum célcsoportjának meghatározása

Felek együttműködésük célcsoportjaként az alábbi személyeket határozzák meg a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról értelmében: „hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen:

- a.) mélyszegénységben élők, romák,
- b.) gyermekek,
- c.) nők,
- d.) idősek,
- e.) fogyatékkal élők

A konstrukcióban résztvevő további célcsoportjai a megyében működő érintett szervezetek, intézmények: megyei önkormányzat, települési önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, ellátórendszerek szereplői, civil szervezetek, egyházak, nonprofit szervezetek, valamint a közösségi programokhoz kapcsolódóan a tartós szegénységben élők, segítségre szorulóknak, romák és helyi közösségeik alkotják.

V. A Fórum szervezete

Felek megállapodnak abban, hogy a Fórum ügyrendje határozza meg annak tagjait, feladatait, működését és döntéshozatali eljárásának szabályait, melyet a megállapodás aláírását követően megtartásra kerülő első közös ülésük alkalmával fogadják el.

VI. Finanszírozás

1./ A Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórum finanszírozásának alapját a Megyei szintű felzárkózási-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan Hajdú-Bihar megyében” EFOP-1.6.3-17-2017-00018. azonosító számú projekt biztosítja a projekt zárásáig.

2./ Felek továbbá, a projekt zárását követő időszakban történő hosszú távú, hatékony együttműködés fenntartása érdekében három éven keresztül, évente 1 alkalommal összehívja a Megyei Felzárkózási Fórum.

VII. A megállapodás időtartama, felülvizsgálata

1./ Jelen megállapodás a projekt fenntartási időszak befejezéséig szól.

2./ A megállapodást bármelyik Fél a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat elnöke részére tett írásbeli bejelentéssel 30 napos határidővel felmondhatja.

3./ Együttműködő Felek vállalják, hogy jelen megállapodás tartalmát szükség esetén évente felülvizsgálják, és szükség esetén kezdeményezik annak módosítását, kiegészítését. A módosítás és kiegészítés irányát, tartalmát a Fórum keretein belül vitatják meg és fogadják el.

VIII. Záradék

Együttműködő Felek felelősséget éreznek a megye esélyegyenlőségi és felzárkózási helyzetének javításáért, részvételükkel kifejezik szándékukat és elkötelezettségüket a Hajdú-Bihar Megyei Felzárkózási Fórumban történő érdemi részvételre, erőforrásaikkal közreműködnek a Fórum céljainak megvalósításában.

Debrecen, 2018. május.